

Diari de les idees 72



Els interrogants que planteja la retirada de les tropes russes de la ciutat de Kherson –principal botí de gairebé nou mesos de guerra–, les eleccions de mig mandat als Estats Units, la celebració de la COP27, el perill de les anomenades “autocràcies electorals” per a la democràcia liberal, el multilateralisme com a estratègia per fer front als desafiaments globals, el futur del Fons Monetari Internacional en el nou context de crisis simultànies que s’està dibuixant i els ambiciosos plans de la Xina en matèria de desenvolupament de la Intel·ligència Artificial són alguns dels temes destacats en aquesta nova edició del *Diari de les idees*.

En l'àmbit de la política internacional un dels temes destacats són les eleccions de mig mandat celebrades als estats Units. Andrew Prokop analitza a la revista nord-americana *Vox* els resultats d'uns comicis on el Partit Demòcrata ha superat les expectatives que auguraven la pèrdua de la Cambra de Representants i del Senat. Els Republicans han obtingut una pírrica victòria amb una ajustada majoria a la Cambra de Representants: en el moment de tancar aquesta edició i a manca d'alguns resultats han obtingut 218 escons davant dels 211 dels Demòcrates –la majoria per controlar la Cambra és precisament de 218– amb la possibilitat d'afegir-ne 2 o 3 més, mentre no han aconseguit canviar la majoria al Senat. Tot i que encara és massa aviat per treure conclusions definitives sobre per què

no s'ha produït l'onada vermella que s'havia pronosticat, es poden avançar un parell de tendències que podrien ajudar a explicar els resultats. D'una banda, destaca que els candidats que aspiraven a repetir mandat han demostrat ser bastant resistents al context general que augurava una mena de referèndum sobre les polítiques del president Joe Biden. En efecte, allà on es van produir els pocs canvis que han afavorit els candidats republicans això es va deure principalment a la redistribució de districtes, amb nous mapes més favorables al GOP als estats de Nova York i Florida. De l'altra, tot indica que dos anys després el país segueix força polaritzat, amb uns resultats molts similars als de 2020 quan habitualment les eleccions de mig mandat són bastant adverses al partit del president (com als anys 2006, 2010, 2014 i 2018), fins i tot en cas de personatges tan populars com Bill Clinton i Barack Obama que tenien uns índexs de satisfacció molt superiors als actuals de Joe Biden.

Pel que fa a la interpretació de resultats, tot indica que dos factors han tingut una especial rellevància: la decisió del Tribunal Suprem sobre l'avortament i l'impacte negatiu de l'expresident Donald Trump. En efecte, durant tot el primer semestre de 2022, les enquestes i els resultats de les eleccions parcials en diverses circumscripcions indicaven que els demòcrates estaven en camí de perdre la majoria a les dues cambres. I llavors es va produir la sentència del Tribunal Suprem eliminant un *status quo* legal que havia existit durant mig segle. La sentència -i els missatges llançats des del Partit Demòcrata- sembla haver mobilitzat els votants de la base demòcrata que, d'altra manera, potser haurien optat per l'abstenció així com els votants indecisos que van considerar que el país s'estava escorant massa cap a la dreta. Pel que fa al paper de Donald Trump, aquest ha estat determinant per exemple amb el seu suport a candidats poc qualificats o extremistes que són precisament els que han provocat la desfeta republicana al Senat, com és el cas de Mehmet Oz a Pennsilvània i Herschel Walker a Geòrgia. Al mateix temps, el seu protagonisme durant la campanya va acabar convertint les eleccions en una mena de segona volta de les presidencials i en un referèndum entre ell i Joe Biden.

Un dels altres temes destacats és la celebració de la COP27 que està tenint lloc a Egipte des del dia 6 de novembre. Enguany, tot indica que la conferència estudiarà les conclusions de la COP26, celebrada a finals del 2021 a Glasgow, on es va reafirmar el compromís d'aportar 100.000 milions de dòlars anuals als països en vies de desenvolupament per pal·liar les conseqüències del canvi climàtic, així com la necessitat d'utilitzar almenys la meitat d'aquest finançament per a posar en marxa plans d'adaptació. En aquesta nova edició, la conferència se centrarà a avaluar què han fet els països durant aquest darrer any i intentarà establir mesures per a la reducció urgent de les emissions de gasos d'efecte hivernacle, l'enfortiment de la resiliència i l'adaptació a les conseqüències inevitables canvi climàtic. En aquest context, els aspectes més destacats dels debats seran fer complir el que es va aprovar a Glasgow més que no decretar noves mesures en tant que la guerra a Ucraïna i la crisi econòmica que colpeja la major part del món comporten que els esforços es dedicaran més aviat a fer plenament operatiu l'Acord de París. Un altre dels grans reptes de la conferència serà aprovar el mecanisme que permeto crear un fons de pèrdues i danys relacionats amb els impactes del canvi climàtic, enmig de la reticència dels països rics ja que la seva preocupació per les possibles demandes de responsabilitat davant els danys climàtics causats per les seves emissions segueixen frenant la possibilitat de desenvolupar

una acció climàtica ambiciosa. A Xarm al-Xeikh es debatrà, a més, com fer operativa la Xarxa de Santiago, creada a la COP25 de Madrid (2019) com a eina per propiciar l'assistència tècnica en aquesta matèria. Faltaria dilucidar quin tipus de pèrdues i danys rebrien assistència (rehabilitació, protecció sanitària...), o com encaixa tot això amb el debat sobre la impossibilitat de tornar el deute o amb l'ajuda internacional (humanitària, prevenció de desastres, ajuda al desenvolupament). S'haurà de definir també si es crea una agència o una oficina específica, o com s'integra amb els altres fons del Conveni de canvi climàtic (fons verd o fons d'adaptació) que ja comporten inversions específiques en projectes sobre el terreny.

Tot i que no s'espera que s'afegeixin nous compromisos o objectius respecte als adoptats el 2015, sí que és possible que alguns es renovin o reforcin. S'espera que els països participants expliquin com posaran en pràctica l'Acord de París a les seves economies, mostrant els avenços en matèria de legislació i polítiques ambientals. En aquest sentit, es posarà especial èmfasi en l'adaptació al canvi climàtic, cada cop més sol·licitada pels països vulnerables que ja estan patint les seves conseqüències i necessiten suport econòmic per afrontar-les. Això no obstant, pel que fa a la mitigació de les emissions és possible que no s'aconsegueixi molt més del que ja està aprovat.

Per la seva banda, Carlos Zorrinho defensa al diari portuguès Público el multilateralisme com a millor arma per fer front als desafiaments globals. El canvi climàtic, la pandèmia de COVID-19 i la guerra d'Ucraïna conformen tres crisis globals que tenen un mateix fil conductor: la cadena causa-efecte que correlaciona fortament el lloc d'origen de les crisis -principalment les zones més desenvolupades del món- amb les regions on les conseqüències de les crisis són més greus, com és el cas del continent africà i de les illes del Carib i del Pacífic. Per consegüent, les crisis globals requereixen una cooperació global i el multilateralisme és la resposta ja que és l'única manera concreta d'afrontar crisis globals com el canvi climàtic, les pandèmies, el terrorisme, la pobresa, els drets humans o l'impacte dels efectes d'un conflicte. Un món globalitzat obre el camí per al desenvolupament d'un nou multilateralisme reforçat basat en una associació d'iguals. Sense això, el risc no és només una nova Guerra Freda, sinó també un món cada cop més dividit en blocs entre els que tenen els mitjans per fer front a les crisis globals i els que hauran de patir-ne les conseqüències. El multilateralisme, però, ha de pressuposar una acció coordinada i compartida per garantir inversions i mitjans adequats que permetin transformar la dependència en interdependència. En aquest sentit, destaca l'Assemblea Parlamentària Paritària entre països d'Àfrica, Carib i Pacífic i la Unió Europea (APP ACP-UE), un cas únic en tant que es tracta de l'única institució multilateral que reuneix legisladors de diferents continents, cadascun d'ells aportant experiències i mandats diferents, però tots units pel sentiment que només junts es poden afrontar reptes comuns i globals.

A The Conversation, Félix Valdivieso destaca que enguany, l'Índia ha desbancat la Gran Bretanya, la seva antiga metròpoli, com a cinquena potència econòmica mundial. L'autor assenyala que es parla molt que el nou ordre mundial és multipolar però la realitat és que encara no s'ha trencat la inèrcia bipolar de la Guerra Freda i pràcticament tot es dirimeix entre la Xina i els Estats Units. És en aquest context en què el *soft power* indi i la seva aura

de país no alineat estan adquirint importància per dirimir els desafiaments internacionals als quals ens enfrontem. Des de l'arribada de Modi al poder el 2014 l'Índia ha mostrat una major assertivitat en la manera d'interactuar en política internacional, apartant-se de la seva tradicional línia més moderada. Això es deu als clars indicis politicoeconòmics que apunten que tant la seva economia com el país en general es troben en una fase ascendent. L'Índia, un país que disposa de poder nuclear al pati del darrere de la Xina, pot arribar a canviar les regles del tauler geopolític internacional, però encara ha de perfilar millor quin tipus de *soft power* vol exercir. El desenvolupament indi segueix els passos del desenvolupament xinès i Modi ha creat el *Made in India*, acompanyat d'una bateria de mesures econòmiques amb tota mena de subvencions i incentius, destinats a arrabassar a la Xina el títol de *hub* manufacturer mundial. Un bon exemple és que Apple ha anunciat que començarà a produir el seu iPhone 14 a l'Índia, la qual cosa suposa un canvi radical a la política de producció de la companyia. L'Índia està llançada i tecnològicament els seus centres neuràlgics, Chennai, Hyderabad, i Bangalore, estan a l'avantguarda dels avenços tecnològics a Àsia.

L'editorial del diari *Le Monde* reflexiona sobre els resultats de les eleccions a Israel i alerta que han comportat un avenç històric dels supremacistes jueus al Parlament i mai abans Israel no havia estat tan escorat cap a la dreta. El seu component més radical, que reivindica la supremacia jueva, mai no havia estat tan poderós i la seva influència és probablement major que el simple nombre dels seus diputats i ja reclama posicions estratègiques dins del futur govern. I això és una mala notícia. Per a la democràcia israeliana en primer lloc, després per als palestins, però també per a molts dels aliats d'Israel, que fa temps que mantenen relacions estretes i empàtiques amb una comunitat de valors. El retorn al càrrec de Primer ministre d'un Binyamin Netanyahu atrapat des de fa més de dos anys en un judici per corrupció, frau i abús de poder és en si mateix un símbol i podria anar acompanyat d'un perillós debilitament de l'estat de dret. Tot hi contribueix: les ganes de venjança del futur cap de govern i el gir ideològic que reivindica aquesta extrema dreta que s'ha convertit en la tercera força política del país i que menysprea el principi d'equilibri de poders. Aquesta nova cara d'Israel, si es confirma en la composició del proper govern, hauria d'obligar els seus aliats occidentals a reexaminar les seves relacions amb l'estat jueu. Ni que sigui per constatar que el seu silenci sobre la continuïtat dels assentaments a Cisjordània i el menyspreu diari pels drets més bàsics dels palestins no ha fet més que reforçar les posicions israelianes més extremes i accelerar l'enterrament de la solució dels dos estats.

Per la seva banda, Bernardo Gutiérrez afirma a la revista *CTXT* que després de la seva victòria a les eleccions presidencials, Lula haurà d'afrontar el repte de recuperar el funcionament de les institucions democràtiques, reconciliar els brasilers, equilibrar l'economia, protegir el medi ambient i reconduir el paper del Brasil al món. El primer repte serà restaurar el funcionament bàsic de la democràcia. La tasca és àrdua, però no impossible. Lula torna amb autoritat. Els seus més de 60 milions de vots el converteixen en el president més votat de la història i a més Jair Bolsonaro és l'únic president en no haver aconseguit la reelecció des del restabliment de la democràcia. Encara que molts analistes destaquen les dificultats que Lula tindrà per bregar amb un Congrés i un Senat conservadors, en tant que cap de l'Executiu té la possibilitat de restaurar amb rapidesa el

funcionament d'institucions tan vitals com la Procuradoria, el Ministeri Públic o els cossos policials que depenen del govern central (la PGR i la Policia Federal). Això no obstant, la principal dificultat a què s'enfronta Lula no és la governabilitat ni tampoc la delicada situació econòmica -inestabilitat global, deutes contrets per mesures electoralistes, inflació, tipus d'interès alts-, sinó la divisió del Brasil. En efecte, el país està profundament dividit fins i tot regionalment, com ho mostra el mapa dels resultats electorals i passi el que passi amb Jair Bolsonaro, el moviment bolsonarista no desapareixerà. Tot indica que durant els propers quatre anys hi haurà una feroç oposició al Govern de Lula. Al Congrés, al Senat, a les xarxes, als carrers, ja que el bolsonarisme mantindrà l'estructura de guerra bruta activada per a les eleccions del 2018. La mobilització permanent girarà al voltant de qüestions morals. I la narrativa antisistema de Bolsonaro, que va aconseguir mantenir fins i tot sent president, es reforçarà. En definitiva, l'equació a què s'enfronta Lula és complexa. La recepta amb què va arribar al poder fa vint anys sembla estar caducada. Superar l'onada antipolítica de descrèdit de les institucions que va fer pujar Bolsonaro necessita temps. Algunes veus sol·liciten un nou acord democràtic, cosa que sembla inviable a curt termini.

Pel que fa la guerra a Ucraïna, Ivan Krastev subratlla a *The New York Times* que tot i els impactes de la guerra a Ucraïna sobre les crisi energètica, alimentària i política mundials, aquesta guerra no durarà per sempre i serà en la pau on es faran evidents les tensions a Europa. Assenyala que hi ha tres camps diferents a l'hora de pensar com posar fi a la guerra: els realistes, els optimistes i els revisionistes. Els representants de cadascun d'aquests camps es troben entre polítics i ciutadans de gairebé tots els països europeus, però no estan igualment representats a tot arreu: a l'Europa occidental i meridional el debat és majoritàriament entre realistes i optimistes; a Ucraïna i alguns països d'Europa de l'Est, entre optimistes i revisionistes. En aquest context, la geografia i la història expliquen millor les diferències. Els europeus occidentals temen principalment la guerra nuclear mentre que els europeus de l'Est temen el retorn de l'esfera d'influència russa als seus països en cas de la derrota d'Ucraïna. Els anomenats realistes creuen que l'objectiu d'Europa ha de ser que Rússia no guanyi, Ucraïna no perdi i la guerra no s'estengui. Els realistes veuen amb raó el conflicte actual com més perillós que l'enfrontament soviètic-nord-americà durant la Guerra Freda, perquè la Guerra Freda va ser un enfrontament entre dues forces que totes dues creien que la història estava al seu costat. Occident s'enfronta ara a un líder amb una mentalitat apocalíptica, perseguit per l'espectre d'un món sense Rússia. El segon camp són els optimistes que conceben el final de la guerra no només amb la victòria d'Ucraïna sinó amb el final de Vladimir Putin. Argumenten que la derrota militar de Rússia i els efectes persistents de les sancions són signes clars que el temps del president rus s'està esgotant, i donen suport a la negativa del president Zelensky de negociar. Els defensors d'aquesta opció argumenten que només el suport sense restriccions a Ucraïna pot aconseguir una pau duradora. El tercer grup, els revisionistes, veuen la guerra a Ucraïna no com la guerra del president Putin sinó com la guerra dels russos. Per ells, l'única garantia de pau i estabilitat a Europa després del final de la guerra seria el debilitament irreversible de Rússia, inclosa la desintegració de la Federació Russa. Cadascuna d'aquestes escoles de pensament té els seus detractors. Els crítics de l'enfocament realista insisteixen amb raó que el realisme ja es va provar el 2015 després que Rússia envaís l'est d'Ucraïna i no va funcionar. Els optimistes per la seva banda pateixen d'un excés de confiança consideren els dies de Putin al poder estan comptats. I les

crides dels revisionistes per desmantellar Rússia podrien tenir l'efecte no desitjat d'incentivar els russos a seguir lluitant en aquesta guerra per tal de garantir la supervivència del seu país. En darrer terme, Krastev conclou que el risc real per a la unitat europea són les diferents opinions sobre com hauria d'acabar la guerra, més que no pas les amenaces nuclears de Putin. Tot i que es necessita urgentment un marc comú per a la resolució de la guerra, les narratives i visions divergents sobre el final desitjat de la guerra estan tan carregades emocionalment i moralment que qualsevol acord serà complex.

També a la revista *CTXT*, Volodymyr Ishchenko duu a terme una interessant anàlisi de les implicacions socio-econòmiques de la guerra. L'anunci d'una mobilització parcial a Rússia ha trencat un contracte social informal entre Putin i la població russa on el president rus oferiria un nivell de vida i una estabilitat no massa elevats però acceptables a canvi de la passivitat política. Ara molts analistes consideren que la mobilització decretada ho canviï tot. Aviat els cadàvers dels soldats mal entrenats, enviats com a carn de canó al camp de batalla per aturar la contraofensiva ucraïnesa, començaran a ser retornats a les famílies, la qual cosa provocarà la indignació pública. D'acord amb aquest raonament, això, juntament amb l'impacte econòmic de les sancions, podria donar lloc a protestes que generarien una major repressió. Tot i això, Ishchenko considera que incrementar la repressió no és l'única opció per a Putin i que el seu règim no es basa exclusivament en la coerció. Per entendre l'altre rumb que podria prendre la situació cal observar la dimensió econòmica i política dels darrers esdeveniments. En declarar la mobilització parcial, Putin ha posat èmfasi en que els soldats russos reclutats rebrien el mateix salari que els soldats contractats que fins ara han estat la columna vertebral de les tropes russes a Ucraïna. Això vol dir que cobraran almenys 3.000 dòlars al mes depenent del rang militar, bonificacions, assegurança i un generós paquet d'ajudes socials. Això supera entre cinc i sis vegades el salari mitjà a Rússia. A això cal afegir el flux de diners destinats a la reconstrucció de Mariúpol i altres ciutats ucraïneses de les regions recentment annexionades del sud-est d'Ucraïna. Actualment s'està contractant treballadors de tota Rússia per al procés de reconstrucció i se'ls ofereix el doble del que guanyen al seu país. També hi ha molts fons que flueixen cap al conjunt de la indústria militar. Com que la demanda d'armes i municions ha augmentat significativament, el nombre de treballadors, així com els salaris, també ha crescut. El creixement del conjunt de la indústria militar compensa, almenys en part, el descens de la producció a les indústries que depenen de components occidentals i que pateixen les sancions. En altres sectors, els empleats que han estat reclutats per l'exèrcit han deixat vacants uns llocs de treball que han estat ocupats per nous treballadors, la qual cosa ha fet disminuir l'atur. Si observem tots aquests canvis, veiem que a Rússia està prenent forma una cosa semblant al keynesianisme militar. Milions de russos mobilitzats per lluitar a Ucraïna, empleats a la reconstrucció o a la indústria militar, o que participen en la repressió dels disturbis als territoris ocupats i a casa, o familiars, s'han convertit en beneficiaris directes de la guerra. Això suposa, entre altres coses, l'aparició d'un cicle de retroalimentació positiva que abans no existia. L'elit governant russa va iniciar la guerra moguda pels seus propis interessos i només va aconseguir el suport passiu de la població. Ara aquesta redistribució de la riquesa estatal a través de l'esforç militar està creant una nova base per a un suport més actiu i conscient dins d'un sector important de la societat russa, que ara té un interès material directe en el conflicte. La qüestió crucial és determinat durant quant de temps serà sostenible aquesta mena de keynesianisme militar.

Els cicles de retroalimentació positiva clàssics es basaven en una producció industrial avançada tecnològicament. Els territoris i les colònies conquerits proporcionaven nous mercats i subministraven les matèries primeres i la mà d'obra barata per ampliar encara més la producció. És molt qüestionable que Ucraïna pugui aportar una cosa semblant a l'economia russa, a la vegada que l'impacte a llarg termini de les sancions pot arribar a paraitzar l'economia russa. Això converteix el flux de petrodòlars com a principal font de finançament per comprar lleialtats, la qual depèn però d'una reorientació exitosa i d'un creixement suficient de les economies de la Xina i l'Índia per sostenir la demanda de recursos energètics russos.

En clau catalana, destaca que la sala penal del Tribunal Suprem ha anul·lat la sentència del Tribunal Suprem de Justícia de Catalunya (TSJC), del 10 d'octubre de 2020, que va condemnar quatre membres de la mesa del Parlament per desobediència per haver impulsat les lleis de l'1-O del 2017. El Suprem afirma que "s'ha vulnerat el dret a un tribunal imparcial", ja que dos magistrats del tribunal jutjador havien exterioritzat en resolucions prèvies una postura explícita sobre qüestions que van constituir després l'objecte essencial del judici. El TSJC va condemnar els quatre membres de la Mesa sobiranista a 1 any i 8 mesos d'inhabilitació i a pagar una multa de 30.000 euros a cada un pel delictes de desobediència al Tribunal Constitucional, que va ordenar no actuar ni fer cap acció per impulsar el Referèndum d'Independència de Catalunya. Ara s'haurà de repetir el judici amb un nou tribunal.

Respecte dels afers europeus, Alexandra Brzozowski i Oliver Noyan destaquen a *Euractiv* que a principis de novembre sis líders dels Balcans Occidentals van signar tres acords en el marc del Procés de Berlín, enviant senyals positius abans d'una cimera crucial que tindrà lloc a Albània al desembre. El canceller alemany Olaf Scholz, Ursula von der Leyen i Charles Michel es van reunir amb els líders de Sèrbia, Kosovo, Bòsnia i Hercegovina, Montenegro, Macedònia del Nord i Albània per presidir la signatura dels acords. El fòrum, iniciat el 2014 sota l'antiga cancellera alemanya Angela Merkel, té com a objectiu fomentar l'apropament entre els sis estats dels Balcans occidentals i la UE i promoure la integració entre els estats de la regió. En el seu comunicat conjunt, els participants van acordar celebrar la propera cimera del Procés de Berlín 2023 a Albània. El país també acollirà la propera Cimera dels Balcans Occidentals el 9 de desembre de 2022. Després de dos anys d'intenses negociacions, els sis països van arribar a acords que facilitaran la lliure circulació dels ciutadans a tota la regió i el reconeixement mutu de les qualificacions professionals de metges, dentistes i arquitectes. Els acords no només són un avenç per a la integració regional, sinó que tenen un significat particular en el context de les tensions actuals entre Belgrad i Pristina. En aquest sentit, Scholz va afirmar que espera que el nou acord de reconeixement mutu obri el camí per a una major conciliació entre els dos països i que és hora de superar els conflictes regionals i accelerar el procés de normalització de les relacions entre Kosovo i Sèrbia. El canceller va afegir que la guerra a Ucraïna ha fet encara més necessària la resolució de conflictes als Balcans per preservar la llibertat i la seguretat d'Europa. D'altra banda, l'executiu de la UE ha anunciat un paquet de suport energètic de 500 milions d'euros per a la regió, ja que l'augment dels preus de l'energia provocat per la guerra i l'inici de l'hivern colpeja amb força aquesta part del continent.

Per la seva banda, John Curtice subratlla a *The Conversation* que en el seu nou Llibre blanc sobre l'economia de la independència, el govern escocès ha deixat clar que la reincorporació a la UE és fonamental per a la seva visió de com Escòcia podria prosperar fora del Regne Unit. En lloc de tractar-se simplement de si Escòcia hauria de formar part del Regne Unit, la primera ministra, Nicola Sturgeon planteja el futur del país com fora del Regne Unit, però dins de la UE, en lloc d'estar dins del Regne Unit però fora de la UE. Qualsevol futur referèndum sobre la independència tractaria doncs tant del Brexit com de la relació d'Escòcia amb la resta del Regne Unit. Això no és cap sorpresa ja que al referèndum sobre la sortida de la UE del juny de 2016, 62% dels escocesos van votar a favor del *Remain* i les enquestes actuals suggereixen que el suport per formar part de la UE és actualment encara més gran. Després del referèndum del Brexit, alguns votants van començar a revisar les seves actituds envers la independència davant la decisió de sortir de la UE. Tal com va anticipar l'SNP, votants que havien votat No el 2014 i *Remain* el 2016 han passat a donar suport a la independència. Però val a dir que els canvis també es produeixen en sentit contrari ja que alguns que havien votat Sí el 2014, però *Leave* el 2016. El 2017, l'enquesta *Scottish Social Attitudes* va determinar que el 49% dels que estaven a favor de romandre a la UE també estaven a favor de la independència, en comparació amb només el 41% dels que donaven suport a *Leave*. Des de llavors, la realització del Brexit ha vist augmentar encara més la bretxa entre els partidaris de *Remain* i del *Leave*. A l'enquesta del *Scottish Social Attitudes* realitzada a finals del 2021, una mica més d'una quarta part (26%) dels que actualment donen suport a *Leave* van dir que votarien Sí a la independència mentre dos terços (67%) dels partidaris del *Remain* ho farien. A diferència de fa vuit anys, doncs, les actituds envers la UE són ara una part integral del debat constitucional entre els votants. Res d'això, per descomptat, vol dir necessàriament que Escòcia estigui preparada per votar sí la independència en cas d'un altre referèndum però sí que ajuda a explicar per què Sturgeon està interessada que el debat constitucional també sigui sobre la relació d'Escòcia amb la UE, i no només sobre els seus vincles amb el Regne Unit.

L'editorial de la revista *Política&Prosa* alerta de que fa temps que parlem de la crisi de les democràcies liberals, ben representada per l'augment de la desconfiança dels ciutadans en les institucions i l'abstencionisme electoral creixent. Després del que s'ha viscut en les últimes dues dècades i l'acceleració marcada per la pandèmia i la guerra a Ucraïna, afirmar que les democràcies viuen un moment difícil ja és una obvietat. Els èxits electorals recents de l'extrema dreta a Suècia i Itàlia ens ho demostren de manera fefaent. A diferència dels autoritarismes del passat o dels totalitarismes del segle XX, aquestes "noves" autocràcies electorals no es presenten com a antidemocràtiques. Tampoc fan cops d'estat i ni s'hi juguen el tot per tot utilitzant la violència de carrer, com va ser el cas de la Marxa sobre Roma de la qual es compleixen precisament cent anys. Al contrari, Orbán, Morawiecki, Trump, Meloni, i també Putin, Erdogan, Duterte o Modi, es presenten com a demòcrates i recorden que han guanyat unes eleccions lliures. La qüestió és que la democràcia no és tan sols poder votar en unes eleccions. La democràcia, en la seva accepció liberal, tal com s'ha forjat en més de dos segles d'història, significa també, i sobretot, l'existència d'institucions independents que controlen el govern i garanteixen drets. La democràcia implica separació de poders, informació lliure, llibertat d'opinió i pluralisme d'idees. El risc real no és senzillament un mal funcionament crònic dels sistemes democràtics o la incapacitat per

aportar millores, sinó el seu buidament progressiu i la seva pròxima desaparició. Les autocràcies electorals ens mostren en tota la seva cruesa el perill mortal que viuen les democràcies liberals.

En aquest sentit, són molts els factors que expliquen la crisi actual de la democràcia, i José Pacheco Pereira argumenta a *Público* que els més importants estan relacionats amb els danys causats a la qualitat de vida i a la dignitat de milions de persones als països on hi ha democràcies. A les dictadures, aquest procés no té lloc, perquè a Rússia, a l'Iran, a Hong Kong, existeix l'aspiració democràtica de sortir de la dictadura o de l'autocràcia. És doncs a les democràcies occidentals on, en diferents graus, existeix aquesta crisi, als EUA, al Brasil, a la Unió Europea. Els dos moments trasbalsadors que estem vivint -les conseqüències de pandèmia i la guerra a Ucraïna- han accelerat el procés, però ja feia temps que una economia enfocada cap als rics, incapaç d'afrontar l'exclusió i la desigualtat, ja sigui de treballadors o de refugiats, no havia fet més que incrementar les desigualtats. D'altra banda, un conjunt de fenòmens socials han creat fonts de pobresa, no només material sinó que han comportat la pèrdua de l'esperança, la sensació de pèrdua de dignitat amb els canvis en el mercat laboral. Pacheco Pereira subratlla que el descontentament es dirigeix contra la classe política de les democràcies, en particular els partits de govern, afeblits per la corrupció, el carrerisme i la incompetència que ha generat un increment important de la indiferència cap a la política i les institucions. Aquesta indiferència destrueix el vincle de representació, perjudica la democràcia i és un autèntic manà per als populistes i el seu discurs de ressentiment. Un dels aspectes al cor de l'actual crisi de la democràcia és precisament un deteriorament creixent dels factors culturals, de la visió del món, que implica una ideologia de la democràcia, és a dir, saber què fer i, potser més important, què no fer. Això implica educació, coneixement, voluntat de saber, llegir, escoltar i veure, buscar informació, reconèixer la desinformació, parlar clar quan cal i ser prudent també quan cal, reconeixent el valor de la privacitat. Personatges com Trump, Bolsonaro i molts altres deuen part del seu èxit a la indigència argumental, la prepotència personal, l'antiintel·lectualisme militant, la hipocresia religiosa, el masclisme, la violència i l'agressivitat que permeten la identificació de moltes persones en un mateix moviment de poder i exclusió.

En l'àmbit econòmic Jamie Martin es planteja a *The Guardian* el futur del Fons Monetari Internacional en el nou context de crisis simultànies que s'està dibuixant. L'economia mundial s'enfronta a la possibilitat de viure una de les pitjors crisis del deute de les darreres dècades, que amenaça amb profundes recessions, inestabilitat política i anys de creixement perdut. Al mateix temps, l'augment dels fenòmens meteorològics extrems (huracans més potents, sequeres recurrents) dificulta encara més la vida dels països que ja dediquen una gran part dels seus ingressos a tornar el deute exterior. En aquest context, l'FMI s'ha implicat més que mai en el rescat dels països insolvents. Durant els últims mesos, l'import dels seus préstecs d'emergència ha assolit un nivell rècord, ja que un nombre creixent d'estats com Bangladesh, Egipte, Ghana i Tunísia s'han vist forçats a recórrer-hi. A la vegada, però, molts països consideren que l'FMI gaudeix d'una posició massa dominant, o fins i tot neocolonial, i busquen ajuda en altres llocs. En efecte, a canvi de la seva ajuda, l'FMI normalment imposa que els governs facin el que els resulta més difícil: reduir la despesa pública, augmentar els impostos i implementar reformes

dissenyades per reduir les seves ràtios de deute/PIB, com ara retallar els subsidis al combustible o als aliments. No és sorprenent que els governs sovint es mostren reticents a emprendre aquestes mesures. No és només que les reformes sovint deixin els ciutadans en pitjor situació i que els polítics siguin menys populars. L'orgull nacional també està en joc. Haver d'inclinar-se davant les demandes d'una institució dominada per governs estrangers pot ser vist com una humiliació i una admissió de disfunció interna i mal govern. A més, després d'arribar al cim dels seus poders als anys 90, quan es va convertir en sinònim dels excessos de la globalització neoliberal, l'FMI s'ha enfrontat a una resistència creixent. Tot i que encara és l'única institució que pot garantir assistència a gairebé qualsevol país que pateix un estrès financer extrem, el declivi del poder dels EUA, l'aparició de prestadors alternatius i la seva posició dominant l'han deixat en una posició anòmala. És molt necessari i poc estimat, enormement poderós i sovint ineficaç per aconseguir que els estats acceptin les seves condicions. En darrer terme, si les prediccions són correctes i el món està entrant en un període prolongat de turbulències econòmiques, això només incrementarà la necessitat d'algun tipus de prestador global d'últim recurs.

Per la seva part, *The Economist* apunta la necessitat que té el continent africà d'utilitzar més energia per sortir de la pobresa endèmica. En efecte, si al món ric el gran repte energètic és com fer que el subministrament sigui més sostenible, a l'Àfrica el problema és com generar més energia. El consum mitjà per persona a l'Àfrica subsahariana -excloent Sud-àfrica-, és de només 185 quilowatts-hora (kWh) l'any, en comparació amb uns 6.500 kWh a Europa i 12.700 kWh als EUA. El baix consum d'energia és una conseqüència de la pobresa però també n'és una causa. Si l'Àfrica vol enriquir-se haurà d'utilitzar molta més energia, inclosos els combustibles fòssils. No obstant això, els seus esforços per fer-ho la posen en un camí de col·lisió amb els països rics. El món ric importa combustibles fòssils per al seu propi ús, alhora que restringeix el finançament públic per als projectes de gas africà destinats a l'ús domèstic. Sens dubte, les tecnologies d'energia neta són una gran oportunitat per al continent. Ja són les principals fonts d'energia per a 22 dels 54 països d'Àfrica. Però esperar que Àfrica pugui confiar només en les energies renovables per augmentar el consum és ingenu. Per exemple, l'electricitat, una font d'energia que no està a l'abast d'uns 590 milions de persones -és a dir aproximadament la meitat dels africans subsaharians- és insegura i costosa. Si calculéssim els preus en funció del poder adquisitiu, veuríem com les llars de molts països africans pagarien tarifes més elevades que les de l'OCDE. D'altra banda, Àfrica concentra el 18% de la població mundial però rep menys del 5% de la inversió mundial en energia. L'IEA calcula que la despesa total de capital a l'Àfrica destinada a energia entre el 2026 i el 2030 hauria de ser gairebé el doble del que va ser entre el 2016 i el 2020 mentre que la inversió en energia neta hauria de multiplicar-se per sis. Tot això sembla molt ambiciós en tant que les finances públiques africanes estan en un estat molt deficient. Vint-i-dos països tenen greus dificultats d'endeutament o corren un alt risc, segons l'FMI. En darrer terme, atès que molts africans són pobres, són molt més vulnerables als danys de l'escalfament global, com ara sequeres, malalties i preus més elevats dels aliments. Per a bona part d'Àfrica, la millor manera d'adaptar-se a un planeta que s'escalfa és enriquir-se prou per fer front a les seves conseqüències. Negar als africans una energia barata i fiable farà que aquesta tasca sigui molt més difícil, mentre que gairebé no servirà de res per frenar l'escalfament global.

Paral·lelament, Fatih Birol, director executiu de l'Agència Internacional de l'Energia (IEA) afirma que la invasió d'Ucraïna ha canviat i canviarà els mercats i les polítiques energètiques durant les properes dècades. La crisi energètica desencadenada per la guerra està donant en molts casos un impuls a curt termini als combustibles fòssils. A Europa s'ha cremat més carbó, per exemple, perquè els preus del gas natural han estat molt alts. Però considera que és probable que es tracti d'un fenomen temporal ja que la crisi també està impulsant importants canvis estructurals per accelerar la transició cap a les energies netes. Les dades de l'IEA suggereixen que molts governs estan responant als pics econòmicament perjudicials dels preus dels combustibles fòssils duplicant les tecnologies d'energia neta. La Llei de reducció de la inflació dels Estats Units, el paquet Fit for 55 de la UE i el pla REPowerEU, el programa de transformació verda del Japó i els ambiciosos objectius d'energia neta a la Xina i l'Índia hi estan contribuint. Birol subratlla que els arguments econòmics a favor de tecnologies netes assequibles són cada cop més convincents. L'energia solar i l'eòlica són les opcions més barates per a noves instal·lacions elèctriques a la majoria de les regions del món, fins i tot sense tenir en compte els preus actuals excepcionalment elevats del carbó i del gas. Afegeix que les preocupacions en matèria de seguretat també estan impulsant cada cop més la transició cap a les energies netes. La invasió d'Ucraïna i l'ús posterior dels subministraments de gas per pressionar Europa mostren els riscos derivats de la dependència de les importacions de combustibles fòssils. En aquest sentit, les tecnologies netes i energèticament eficients, com ara els vehicles eòlics, solars, elèctrics i bombes de calor, permetrien als països produir més energia a nivell nacional i reduir la necessitat d'importar combustible. Paral·lelament, estan sorgint nous riscos per a la seguretat energètica. Els països necessiten un subministrament ampli i divers de minerals crítics i de cadenes de subministrament de fabricació per a tecnologies com ara panells solars i bateries de vehicles elèctrics. Tot i així, enmig de l'actual convulsió geopolítica, Birol veu un risc real que sorgeixin fractures al voltant de l'energia i el clima entre algunes economies avançades i les que estan desenvolupament, la qual cosa podria generar línies de fractura perjudicials a nivell mundial. Per evitar que aquestes divisions arrelin, les principals economies del món han de treballar per abordar les seves causes. En primer lloc, han d'assegurar-se que el paper de Rússia a l'hora de desencadenar la crisi energètica actual sigui ben entès per tothom. Hi ha una falsa narrativa que circula que les energies netes i les polítiques climàtiques en són les culpables. En segon lloc, el món ric ha de fer molt més per permetre que les economies emergents i en desenvolupament, especialment les d'Àfrica, augmentin massivament les tecnologies d'energia neta. En tercer lloc, els països rics haurien de complir immediatament les promeses fetes als més pobres sobre el finançament del clima. A la COP15 de Copenhaguen el 2009, es van comprometre a recaptar 100.000 milions de dòlars anuals el 2020 per ajudar els països en desenvolupament a adaptar-se al canvi climàtic però aquesta promesa encara no s'ha complert. La COP 27 que s'està celebrant és una oportunitat important però si les economies líders no construeixen ponts amb les economies en desenvolupament, o si adopten un enfocament massa prescriptiu, corren el risc d'ampliar les divisions.

Per acabar, Jie Gao analitza a *The Diplomat* el discurs del president Xi Jinping al XX Congrés del Partit Comunista i subratlla que en comparació amb el seu informe de fa cinc anys, Xi va dedicar tota una secció al desenvolupament tecnològic i a la gestió del talent. Entre les 15 seccions de l'informe, cinc d'elles incorporen la tecnologia, incloent seccions

sobre les noves missions del PCC, desenvolupament econòmic, ciència i tecnologia i estratègia educativa, seguretat interna, i militar i de defensa. Sobre la direcció del desenvolupament, Xi abandona el sistema orientat al mercat per a les innovacions tecnològiques, que va proposar el 2017 i ordena a la comunitat científica que compleixi les demandes estratègiques nacionals. Això implica esforços governamentals potencialment més consolidats per guiar -i fer complir- els investigadors xinesos a treballar en projectes que Beijing considera com a prioritaris. A partir de documents anteriors, aquests projectes en l'àmbit de la IA solen incloure les tecnologies subjacents per a dispositius electrònics bàsics, xips genèrics de gamma alta i programari bàsic, que són problemes crònics de coll d'ampolla per a la Xina. Per aconseguir l'autosuficiència tecnològica, Xi considera que els talents constitueixen el recurs principal. A més de fomentar talents brillants a casa mitjançant una millor educació, la Xina també augmentarà els seus esforços per atraure talent de l'estranger. La Xina ja ha desenvolupat una sèrie de programes, com el programa insígnia *Thousand Talents Program* llançat el 2008 per reclutar investigadors i enginyers estrangers. El PCC també reconeix la importància de la cooperació internacional per avançar en la recerca i el desenvolupament (R+D), ja que Xi proposa ampliar els intercanvis científics i tecnològics i la cooperació amb altres països. De fet, malgrat el malestar geopolític, la Xina i els Estats Units han generat la major quantitat de col·laboracions transnacionals en publicacions d'IA entre el 2010 i el 2021, gairebé tres vegades més que entre els Estats Units i el Regne Unit, la segona parella més productiva. Altres mesures per facilitar el desenvolupament tecnològic de la Xina que Xi esmenta a l'informe inclouen l'enfortiment de la protecció de la propietat intel·lectual, l'establiment de centres d'innovació científica, la diversificació de les fonts d'inversió, la reforma dels mecanismes d'assignació de fons i la millora del lideratge del sector privat en R+D. En definitiva, l'informe del XX Congrés és essencial per entendre l'enfocament polític del PCC en els propers cinc o deu anys. Una mirada atenta a l'informe en comparació amb la versió anterior reflecteix la confiança de Xi en el paper crític de la tecnologia per impulsar el desenvolupament de la Xina i aconseguir el gran rejuveniment de la nació xinesa. Com a tecnologia emergent prometedora, la IA ha rebut una atenció important del PCC i aquest informe continua aquesta tendència i promet més esforços per aconseguir avenços en tecnologies bàsiques amb talents d'alta qualitat mitjançant un suport estatal coordinat davant la competició liderada pels Estats Units. Finalment, l'informe també implica la integració de la IA de l'exèrcit a les seves capacitats militars d'una manera més pràctica.

En l'elaboració d'aquest número del *Diari de les idees* hi han participat Montserrat Vivó i Martí Serra, estudiants en pràctiques al CETC.

Política internacional y globalización

David Bach Four scenarios for a world in disorder

El discurs de Xi Jinping a l'últim Congrés del Partit comunista xinès és un dels més importants de la dècada. El mandatari xinès anuncià que seguirà estrictament amb la seva política de zero-COVID i que està convençut en recuperar Taiwan per tots els mitjans

possibles. David Bach, assenyala en aquest article de *The Conversation*, que l'ordre mundial no ha retornat al sistema pre-COVID, sinó que la incertesa geopolítica és ara la norma. L'autor presenta diferents escenaris per als propers quatre anys que afectaran l'economia global. Primer, la guerra d'Ucraïna sembla avançar cap a la derrota russa, degut a tres raons: la resistència ucraïnesa; el caos militar rus; i la unitat occidental en el suport d'Ucraïna. Aquest darrer punt està amenaçat per l'hivern i les possibles reaccions de governs europeus a favor d'una pau pactada. Aquesta dependència europea és auto-generada, ja que països europeus, sobretot Alemanya, no van fer cas a les advertències de gran part de la comunitat internacional. Segon, les relacions sino-americanes també seran un dels eixos que afectarà el futur. L'apropament econòmic després del viatge de Nixon a la Xina el 1972 ha evolucionat cap a una bel·ligerència creixent des de l'administració Obama. Biden ha accelerat la política d'aliances amb països de la regió per preparar-se per una possible confrontació econòmica i sistèmica. Si bé la desconexió de Rússia ha estat econòmicament dolorosa, la dependència europea de la Xina és encara més gran, i hi ha una gran incertesa sobre les accions a realitzar en una eventual invasió de Taiwan. Tercer, el populisme anti-globalització també comença a agafar força, sobretot entre els joves que cada cop veuen menys favorable un sistema democràtic. L'auge de l'autoritarisme és també un gran repte que es veu propulsat per la inflació, que és el quart dels escenaris dibuixats per l'autor. Actualment, aquesta es troba en els nivells més alts des de dècades. Si les pujades de tipus ens aboquen a una recessió, però no acaben amb la inflació, podem arribar a un panorama crític. Des d'aquesta perspectiva, l'autor presenta un model amb quatre escenaris: els anys vint —amb creixement econòmic i pau mundial—, els anys trenta —amb crisi econòmica i tensions geopolítiques—, els anys 70 —amb relaxament geopolític i crisi econòmica, o els anys vuitanta —amb una escalada geopolítica i creixement del comerç internacional. Actualment, hi ha elements molt diferents a les dècades anteriors: la tecnologia, el poder de les multinacionals o la major interdependència econòmica entre potències. No obstant, els líders han d'adonar-se que l'ordre mundial anterior no tornarà. Les organitzacions que s'organitzin des de la resiliència, argumenta l'autor, seran les que sobreviuran.

Carlos Zorrinho Multilateralismo — a arma para vencer os desafios globais

El canvi climàtic, la pandèmia de COVID-19 i la invasió russa d'Ucraïna conformen tres crisis globals que tenen un mateix fil conductor: la cadena causa-efecte que correlaciona fortament el lloc d'origen de les crisis, principalment les zones més desenvolupades del món, amb les regions on les conseqüències de les crisis són més greus, com és el cas del continent africà i de les illes del Carib i del Pacífic. Per consegüent, l'autor argumenta que les crisis globals requereixen una cooperació global i que el multilateralisme és la resposta ja que és l'única manera concreta d'afrontar crisis globals com el canvi climàtic, les pandèmies, el terrorisme, la pobresa, els drets humans o l'impacte dels efectes d'un conflicte. Un món globalitzat obre el camí per al desenvolupament d'un nou multilateralisme reforçat basat en una associació d'iguals. Sense això, el risc no és només una nova Guerra Freda, sinó també un món cada cop més dividit en blocs entre els que tenen els mitjans per fer front a les crisis globals i els que hauran de patir-ne les

conseqüències. El multilateralisme, però, no pretén ser un procés amb discussions interminables i poc concloents. Al contrari, ha de presuposar una acció coordinada i compartida per garantir inversions i mitjans adequats que permetin finalment tallar aquest fil conductor i transformar la dependència en interdependència. En aquest sentit, l'autor destaca l'Assemblea Parlamentària Paritària entre països d'Àfrica, Carib i Pacífic i la Unió Europea (APP ACP-UE), un cas únic en aquest context en tant que es tracta de l'única institució multilateral que reuneix legisladors de diferents continents, cadascun d'ells aportant experiències i mandats diferents, però tots units pel sentiment que només junts podem afrontar reptes comuns i globals.

Bruno Maçães What Xi Jinping's rhetoric reveals about China's global aims

Durant l'últim dia del Congrés del Partit Comunista Xinès, es van fer públics uns documents apuntant a la metodologia del reclutament de les elits del PCC. Els documents assenyalaven que es buscava "lluitadors" contra qualsevol amenaça a la seguretat nacional. Aquesta expressió, ens informa Bruno Maçães, ens mostra la manera com Xi veu el futur del seu país i com portarà la política internacional en els propers anys. El president s'ha rodejat només de membres de la seva confiança, així eliminant qualsevol competència interna que pogués tenir d'altres faccions del PCC. Tradicionalment, tant Rússia com Xina han estat dividits entre els "occidentals", que han estat educats en universitats americanes, i els nacionals. Els "occidentals" volen aconseguir la primacia mundial a través del camí tradicional; els nacionals en volen seguir un altre. Durant aquest Congrés s'ha eliminat un dels càrrecs més propers als "occidentals" deixant-los sense representació. Els documents filtrats mostren l'esperit polític xinès que vindrà en els propers anys. Un dels seus objectius és combatre Occident, sobretot en l'àmbit tecnològic, després que els EUA anunciés un seguit de mesures per combatre la tecnologia xinesa dels semi-conductors. Els països occidentals pensen que mitjançant l'aïllament xinès de la innovació, la seva economia col·lapsarà. Aquesta opinió no es compartida pels experts xinesos, que asseguren que només cal reinventar tecnologia ja existent. Aquestes diferències ens retornen a un debat tradicional: poden les economies centralitzades produir innovació al mateix nivell que les economies de mercat? La resposta és complicada, però en el cas de la innovació a Anglaterra o a la Florència dels Medici tampoc existien drets polítics clars ni un sistema polític liberal. L'èxit i el fracàs, no obstant, ja no es poden mesurar en termes occidentals. La resolució del conflicte dependrà de qui està disposat a lluitar més i de les capacitats per enfrontar-s'hi. Sigui com sigui, aquest congrés del PCC ha estat el més rellevant de la història i el futur que vindrà posteriorment serà irreconeixible.

Félix Valdivieso India, el despertar de un nuevo gigante asiático

Enguany, l'Índia ha desbancat la Gran Bretanya, la seva antiga metròpoli, com a cinquena potència econòmica mundial i potser això sigui tot un símbol d'un nou ordre internacional. A això es referia l'ultranacionalista Primer ministre indi Narendra Modi, en afirmar emfàticament fa pocs dies que l'Índia havia deixat enrere els que l'havien governat durant

250 anys. L'autor assenyala que es parla molt que el nou ordre mundial és multipolar però la realitat és que encara no hem trencat la inèrcia bipolar de la Guerra Freda i pràcticament tot es dirimeix entre la Xina i els Estats Units. És en aquest context en què el *soft power* indi i la seva aura de país no alineat comencen a ser necessaris per dirimir els desafiaments internacionals als quals ens enfrontem. Des de l'arribada de Modi al poder el 2014 l'Índia ha mostrat una major assertivitat en la manera d'interactuar en política internacional, apartant-se de la seva tradicional línia més moderada. Això es deu als clars indicis politicoeconòmics que apunten que tant la seva economia com el país en general es troben en una imparable ascensió. L'Índia, un país que disposa de poder nuclear al pati del darrere de la Xina, pot arribar a canviar les regles del tauler geopolític internacional, però encara ha de perfilar millor quin tipus de *soft power* vol exercir. Políticament parlant, l'Índia està trepitjant més fort que mai. El seu primer ministre ha abandonat la diplomàcia de guant blanc i el setembre passat no va tenir objecció tant a evitar el seu amfitrió, el totpoderós Xi Jinping, durant la cimera de l'Organització de Cooperació de Xangai (OCS), com a admetre públicament que ha mantingut converses telefòniques amb el Dalai Lama. D'altra banda, s'han prohibit a l'Índia no només Tiktok i 58 aplicacions xineses més, sinó que s'han exclòs empreses xineses de les licitacions públiques per a la 5G. Això no obstant, per més que la Xina i l'Índia siguin diferents comparteixen característiques generals que poden ser determinants per a l'esdevenir de la humanitat. Per començar, són civilitzacions mil·lenàries, orgulloses del seu passat, assentades en un extens territori i molt densament poblades. En termes de mercat, la completa incorporació de l'Índia als canals de producció i consum internacional donarà un tomb als índexs econòmics mundials en tots els sectors, des del turisme a la tecnologia, com ha passat amb la Xina. El desenvolupament indi segueix els passos del desenvolupament xinès. Modi ha creat el *Made in India*, acompanyat d'una bateria de mesures econòmiques amb tota mena de subvencions i incentius, destinats a arrabassar a la Xina el títol de *hub* manufacturer mundial. Un bon exemple és que Apple ha anunciat que començarà a produir el seu iPhone 14 a l'Índia, la qual cosa suposa un canvi radical a la política de producció de la companyia. L'Índia està llançada i tecnològicament els seus centres neuràlgics, Chennai, Hyderabad, i Bangalore, estan a l'avantguarda dels avenços tecnològics a Àsia. El país té per davant immensos desafiaments polítics, socials i econòmics, i el vas és que l'*axis mundi* ha girat definitivament a Orient.

Ramachandra Guha The Cult of Modi

En aquest article, Guha situa el culte a Modi en un context comparatiu i cultural. L'Índia és la major democràcia del món i el partit al poder, *Bharatiya Janata*, l'organització política més gran del món. Des del maig del 2014, tant el BJP com el Govern han estat sotmesos als desitjos del primer ministre indi Narendra Modi. S'ha construït un extraordinari culte a la personalitat al seu voltant i això es visible a les manifestacions, a la propaganda que envolta el partit i els elogis de la premsa entre d'altres. Guha comença fent un anàlisi de diferents cultes a la personalitat en l'època moderna com Stalin, Ho Chi Minh, Mao Zedong o Fidel Castro. A continuació procedeix a fer una comparativa entre cultes de Stalin i Mao i de Benito Mussolini a Itàlia i d'Adolf Hitler a Alemanya traient-ne la conclusió de que tots dos van sorgir en entorns que no estaven completament desproveïts de trets democràtics. Aquest fet és enllaçat amb l'actualitat, i com el món torna a ser testimoni de

l'ascens de líders autoritaris a països amb algun tipus d'història democràtica, Modi en representa un dels principals exemples. Modi té en comú amb altres líders de l'actualitat com Trump, Bolsonaro o Xi Jinping, el fet d'haver personalitzat la governança i busquen presentar-se com el salvador o redemptor de la seva nació, el que els ha permès construir, cultes a la personalitat al voltant de si mateixos. L'autor argumenta que a l'Índia, en ser el país més poblat del món, aquest culte tindrà conseqüències més profundes i possiblement més portentoses que els cultes erigits en altres parts del món. Però el punt més important i sorprenent és que aquest culte s'ha produït en un país amb tradicions democràtiques bastant consolidades. Diverses raons expliquen la popularitat de Modi. La primera és la seva imatge com a persona treballadora i dedicada que ve d'una família desavantajada; la segona els seus dots d'orador; la tercera els seus èxits en comparació al seu rival Rahul Gandhi; la quarta, el creixement de la importància de l'hinduisme en la política i la seva figura com a redemptor dels hindús i de l'hinduisme; la cinquena és l'ús massiu de propaganda, i la sisena la varietat de temes en el qual és expert, passant per l'economia la filosofia i la política. En darrer terme, el culte a la persona de Modi ha comportat la debilitació de les institucions i el creixement de l'autoritarisme. Controla totes les institucions, del partit BJP, del gabinet sindical, i es podria dir que pràcticament també del Parlament també. La premsa està subjugada al poder, així com també la burocràcia tot i que se suposa que els funcionaris públics han de treballar d'acord amb la Constitució i ser apartidistes.

Mitra Keyvan Les Iranianennes allument un brasier social

L'autora argumenta que tot i que les protestes actuals expressen certament una revolta contra l'ús obligatori del vel, els aldarulls que sacsegen la República Islàmica no es limiten a això. En efecte, els fonaments del règim són atacats i diverses categories de la població s'uneixen en les protestes degut a una frustració general. L'Iran ja ha viscut diverses onades de protesta popular en el passat, però cap no ha tingut tanta magnitud, ni tant ressò entre la població i a l'estranger. De fet, ara el règim ha de fer front a l'expressió del descontentament generalitzat i a la forta implicació de les dones i dels joves en el moviment. Gairebé el 51% dels iranians tenen menys de 30 anys sobre una població (tres quartes parts de la qual és urbana) de 86 milions. Aquests joves estan farts de viure d'una manera restringida on tot el que pot semblar normal en altres llocs -com el simple fet d'escoltar música amb els amics al carrer- és font de complicacions. La dignitat humana és doncs al centre d'aquest moviment. És com si la gent volgués recuperar la seva joventut perduda i expressar el desig d'una existència normal i digna. A això s'afegeix l'extensió geogràfica de les protestes, que no es limiten només als nuclis urbans sinó que afecten zones allunyades. El Kurdistan i el Balutxistan, especialment a la ciutat de Zahedan, viuen així els enfrontaments més violents. La mala situació econòmica també explica gran part de la ira dels iranians, colpejats per una inflació al voltant del 40%. Una de les promeses electorals d'Ebrahim Raïssi va ser actuar per millorar la vida quotidiana dels seus conciutadans. Però poc ha canviat des de la seva elecció com a president de la República Islàmica el juny de 2021. El govern fins i tot ha adoptat un paquet de mesures d'austeritat amb una reducció de determinats subsidis als productes alimentaris bàsics, al·legant el pes de les sancions imposades per evitar que l'Iran desenvolupi el seu programa nuclear. El

poder adquisitiu dels iranians ha caigut bruscament, tenen dificultats per comprar productes de primera necessitat. El consum de carn, ous i lactis ha baixat un 50%, prop del 45% dels iranians viuen per sota del llindar de pobresa i el 10% no tenen res per menjar. A més de les dificultats econòmiques creixents, la població ha de fer front a una corrupció endèmica que res no sembla poder revertir. Malgrat les promeses de les autoritats, la corrupció i els suborns regeixen tant la vida quotidiana dels ciutadans com la de les empreses, en un país on més de dos terços del PIB depèn d'empreses i organitzacions públiques o semipúbliques. Una altra característica de la revolta és la manca de lideratge polític o de coordinació reconeguda. Aquest caràcter horitzontal, propi d'altres moviments del món, s'explica especialment per la repressió i la fragmentació de les forces polítiques d'oposició a l'interior del país i la por a les represàlies. També reflecteix la falta de claredat sobre l'equilibri de poder que caracteritza el règim iranià. Sigui quin sigui el destí d'aquest moviment, els seus èxits ja semblen significatius. La joventut iraniana i sobretot les dones joves demanen canvis. És possible que la policia de la moral sigui desmantellada, o almenys bona part de la seva influència. Potser portar el vel ja no serà obligatori, però res no indica que es prendran mesures a favor d'una major obertura política.

Roya Hakakian Ukrainians and Iranians Have the Same Enemy. They Should Have the Same Ally

Segons Hakakian Ucraïna i Iran comparteixen una mateixa lluita per assolir la llibertat però denuncia que aquestes lluites no estan rebent el mateix tipus d'atenció per part dels Estats Units, de manera que alts funcionaris del Departament d'Estat no acaben d'entendre les diferències entre la revolt actual a l'Iran i les anteriors. Si el Moviment Verd del 2009 es caracteritzava per demanar a les autoritats el dret de vot, avui els protestataris ja no busquen dialogar amb l'autoritat, demanden la seva expulsió, ras i curt. Hi ha una clara tergiversació de la nova realitat a l'Iran per part de l'administració Biden que no reconeix les aspiracions principals de la població i això es tradueix en les seves polítiques exteriors. Salvar l'acord nuclear és la preocupació que ocupa el Departament d'Estat i priva els funcionaris de l'administració de l'agilitat intel·lectual necessària per comprendre la situació que s'està desenvolupant a l'Iran i ajustar l'estratègia dels Estats Units en conseqüència. No obstant, hi ha un factor que justifica el suport a Ucraïna i Iran: Rússia. De fet, Iran és aliat de Rússia contra Ucraïna ja que segons va afirmar John Kirby, coordinador de comunicacions del Consell de Seguretat Nacional, hi ha personal militar iranià a Crimea per ajudar els militars russos a pilotar drons iranians, i després utilitzar-los per realitzar atacs a tot Ucraïna. Malgrat les accions del seu govern, els activistes iranians donen suport al poble d'Ucraïna digitalment o en protestes davant de les ambaixades de Teheran. A més a més la diàspora ucraïnesa i iraniana es van ajuntar a Londres per protestar i fer clar que tenen una causa conjunta. L'aspiració a la llibertat i a enderrocar l'autocràcia és clara en ambdós bàndols. Mentre els ucraïnesos lluiten per la supervivència com a nació independent i pel dret a determinar el seu propi futur, el poble d'Iran lluita per l'enderrocament del seu propi règim.

Alona Ferber The biggest winner in Israel's election? The far right

L'autora argumenta que l'autèntic guanyador de les eleccions legislatives celebrades fa pocs dies a Israel és *Sionisme Religiós*, l'aliança de partits d'extrema dreta que ha aconseguit 14 escons, s'ha convertit en la tercera força política del país i es posicionarà doncs com un soci molt poderós del nou govern que liderarà Netanyahu. Ferber considera que la perspectiva que *Sionisme Religiós* s'uneixi amb el Likud en una coalició de govern és una alternativa alarmant. En efecte, els seus líders, Bezalel Smotrich i Itamar Ben-Gvir, tenen opinions clarament extremistes i racistes. El partit de Ben-Gvir es diu *Otzma Yehudit* (Poder jueu), i és deixeble del rabí extremista Meir Kahane, el moviment *Kach* del qual va ser prohibit a Israel. La nit de les eleccions, a la seu de *Otzma Yehudit*, els partidaris del partit van cridar "Mort als terroristes!" i Ben-Gvir va prometre actuar contra les persones que treballen "per minar la nostra existència". En definitiva, *Sionisme Religiós* estarà en condicions de promulgar polítiques i lleis que perjudiquin el fràgil equilibri democràtic a Israel. Això inclou limitar el poder del Tribunal Suprem i aprovar una legislació que ajudaria a Netanyahu a mantenir-se fora de l'abast de la Justícia, amb la qual cosa també coincideixen els parlamentaris del Likud. Així per exemple, la membre de la Knesset, Tali Gottlieb, va afirmar al Canal 11 que considera que el frau i l'abús de confiança no haurien de ser delictes penals a Israel.

Le Monde Après les élections législatives, le visage nouveau et inquiétant d'Israël

Les eleccions israelianes de l'1 de novembre han comportat un avenç històric dels supremacistes jueus al Parlament i mai abans Israel havia estat tan escorat cap a la dreta. Al costat dels nacionalistes del Likud i dels jueus ultrareligiosos, el seu component més radical, que reivindica la supremacia jueva, mai no havia estat tan poderós i la seva influència és probablement major que el simple nombre dels seus diputats i ja reclama posicions estratègiques dins del futur govern. L'editorial del diari *Le Monde* afirma que aquests resultats són una mala notícia. Per a la democràcia israeliana en primer lloc, després per als palestins, però també per a molts dels aliats d'Israel, que fa temps que mantenen relacions estretes i empàtiques amb una comunitat de valors. El retorn al càrrec de Primer ministre d'un Binyamin Netanyahu atrapat durant més de dos anys en un judici per corrupció, frau i abús de poder és en si mateix un símbol. Podria anar acompanyat d'un perillós debilitament de l'estat de dret. Tot hi contribueix: les ganes de venjança del futur cap de govern i el gir ideològic que reivindica aquesta extrema dreta que s'ha convertit en la tercera força política del país i que menysprea el principi d'equilibri de poders. Aquesta nova cara d'Israel, si es confirma en la composició del proper govern, hauria d'obligar els seus aliats occidentals a reexaminar les seves relacions amb l'estat jueu. Ni que sigui per constatar que el seu silenci virtual sobre la continuïtat dels assentaments a Cisjordània i el menyspreu diari pels drets més bàsics dels palestins només ha reforçat les posicions israelianes més extremes. I que aquest silenci també ha accelerat l'enterrament de la solució dels dos estats.

Michael Kugelman Pakistan's Political Crisis Deepens

Des del mes d'abril Pakistan està sumit en una crisi política sense precedents. Després que l'antic Primer ministre Imran Khan dimitís arran d'una moció de censura presentada pel Parlament, el mandatari ha acusat contínuament a l'oposició de treure'l del poder amb la col·laboració dels Estats Units. Hi ha hagut protestes i Khan ha organitzat mítings amb els seus seguidors. La situació s'ha intensificat encara més després que la Comissió Electoral de Pakistan culpés Khan de corrupció per no declarar regals de diplomàtics. Encara es desconeix l'abast de la inhabilitació política de la condemna, però podria implicar la impossibilitat de presentar-se a les properes eleccions. L'ex-primer ministre ha argumentat que es tracta d'una persecució política i la polarització i la crispació s'estan apoderant del país. Recentment, Arshad Sharif, un dels periodistes més importants del país, era assassinat a Nairobi. Sharif era conegut pels seus posicionaments a favor de Kahn i per criticar públicament el rol de l'exèrcit paquistanès —del qual hi ha proves que ja ha ordenat anteriorment assassinar a periodistes. A la llum d'aquests esdeveniments, Kahn va anunciar una marxa cap a Islamabad que va començar el quatre de novembre. Aquest moviment, assegura l'autor, col·loca al govern d'Islamabad en una difícil posició. Recentment, un oficial militar del govern va assegurar que les declaracions de Khan eren errònies, cosa que assenyala que seguiran una línia dura amb l'ex-mandatari i la seva marxa. Per acabar, hi ha una gran incertesa respecte qui serà el proper cap de l'exèrcit paquistanès ja que el mandat de l'actual acaba el proper mes. Probablement, el govern nomenarà a algú que no sigui un aliat de Khan. Tota aquesta situació col·loca al Pakistan en una situació de gran risc i conflicte polític. La inestabilitat ja es nota al mercat de valors i els ciutadans noten la inflació i l'augment d'atemptats terroristes. La crisi sembla lluny d'acabar mentre part del país segueix sota l'aigua degut a les inundacions.

Karen E. Young How Saudi Arabia Sees the World

A principis d'octubre, l'Organització dels Països Exportadors de Petroli i els seus deu estats socis van acordar reduir la producció de petroli en dos milions de barrils diaris. La decisió va ser alhora previsible i impactant. Era previsible perquè l'OPEP, sota el lideratge de l'Aràbia Saudita, havia avisat prèviament dels seus plans per reduir la producció de petroli. Però també va ser impactant perquè l'Aràbia Saudita i els Estats Units són socis propers, i els alts funcionaris nord-americans havien fet repetides peticions perquè els saudites mantinguessin la producció. L'Aràbia Saudita, sota la direcció de MBS, s'està preparant per a una economia política global que és marcadament diferent de la que l'administració de Biden preveu. En la seva *Estratègia de Seguretat Nacional* recentment publicada, la Casa Blanca se centra en com guanyar la seva competició amb la Xina i esbossa una preferència per dividir les associacions econòmiques i polítiques en dues vies: una amb les democràcies i una altra les autocràcies realitzada a través d'un marc d'institucions internacionals. Donada la manca d'entusiasme als Estats Units pels marcs internacionals, la pertinença a la segona línia probablement comportarà una relació menor amb els estats autoritaris, i governs com l'Aràbia Saudita ja ho han notat. Així doncs, s'està assistint a una fractura de les relacions amb els EUA. S'estan fracturant a causa dels canvis en la política interior i

exterior de l'Àrabia Saudita. MBS no imagina el seu país com un actor de segon nivell en un sistema internacional semblant al que va existir durant la Guerra Freda; veu l'ordre geopolític emergent com a mal·leable, format per un conjunt d'actors entrelaçats, i considera que Riad té dret a treballar amb una constel·lació canviant de socis per moure els mercats i donar forma als resultats polítics. MBS creu que l'Àrabia Saudita haurà de protegir enèrgicament la seva pròpia economia a mesura que les demandes mundials d'energia i petroli fluctuïn, però que si té èxit, ningú no podrà impedir que obre un camí independent i sigui pioner en un altre tipus de desenvolupament econòmic. Aquesta visió és un somni del moviment dels països no alineats dels anys setanta, tret que la característica unificadora revela l'oportunisme nacionalista més que no un despertar postcolonial. En aquest sentit MBS pot tenir raó. El món està entrant en un període d'inseguretat energètica i la demanda d'hidrocarburs seguirà constantment durant almenys els propers 20 anys, una situació que podria donar més poder a l'Àrabia Saudita. El sistema internacional és cada cop més fluid. A la vegada, les economies de mercat emergents en general, i l'Àrabia Saudita en particular, podrien desenvolupar doncs un paper més important en els afers globals. Segons Riad, el futur pertany als mercats emergents. Entre el 2011 i el 2021, aquestes economies van representar el 67% del creixement del PIB mundial, i avui representen el 49% del PIB global. Durant els propers quatre anys, es preveu que les economies emergents creixin a una mitjana del 3,9% anual, més ràpid que les de l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmics, i representin una proporció creixent del volum del comerç mundial.

Bernardo Gutiérrez Los desafíos de un país partido por la mitad

Després de la seva victòria a les eleccions presidencials, l'autor afirma que Lula haurà d'afrontar el desafiament de recuperar el funcionament de les institucions democràtiques, reconciliar els brasilers, equilibrar l'economia, protegir el medi ambient i reconduir el paper del Brasil al món. El primer repte serà restaurar el funcionament bàsic de la democràcia. La tasca és àrdua, però no impossible. Lula torna amb autoritat. Els seus més de 60 milions de vots el converteixen en el president més votat de la història i a més Jair Bolsonaro és l'únic president en no haver aconseguit la reelecció des del restabliment de la democràcia. Encara que molts analistes destaquen les dificultats que Lula tindrà per bregar amb un Congrés i un Senat conservadors, en tant que cap de l'Executiu té la possibilitat de restaurar amb rapidesa el funcionament d'institucions tan vitals com la Procuradoria, el Ministeri Públic o els cossos policials que depenen del govern central (la PGR i la Policia Federal). L'autor subratlla que la principal dificultat a què s'enfronta Lula no és la governabilitat ni tampoc la delicada situació econòmica -inestabilitat global, deutes contrets per mesures electoralistes, inflació, tipus d'interès alts-, sinó la divisió del Brasil. En efecte, el país està profundament dividit fins i tot regionalment, com ho mostra el mapa dels resultats electorals. Passi el que passi amb Jair Bolsonaro, el moviment bolsonarista no desapareixerà. Durant els propers quatre anys hi haurà una feroç oposició al Govern de Lula. Al Congrés, al Senat, a les xarxes, als carrers. El bolsonarisme mantindrà l'estructura de guerra bruta activada per a les eleccions del 2018. La mobilització permanent girarà al voltant de qüestions morals. I la narrativa antisistema de Bolsonaro, que va aconseguir mantenir fins i tot sent president, es reforçarà. De l'altra banda, la base electoral de Lula

canalitzarà tots els esforços per defensar el Govern. Encara que Lula aposti per tenir un Ministeri de Cultura fort i desenvolupi algunes polítiques públiques de redistribució de renda i de suport a la diversitat, és possible que la frustració dels seus votants vagi *in crescendo*. El pragmatisme econòmic serà insuficient per a la base més esquerrana i en paral·lel el Govern serà titllat de comunista i/o bolivarià pel bolsonarisme. En definitiva, l'equació a què s'enfronta Lula és complexa. La recepta amb què va arribar al poder fa vint anys sembla estar caducada. Superar l'onada antipolítica de descrèdit de les institucions que va fer pujar Bolsonaro necessita temps. Algunes veus sol·liciten un nou acord democràtic, cosa que sembla inviable a curt termini.

Yascha Mounk What Bolsonaro's Loss Reveals About the Limits of Populism

Abans de les eleccions del Brasil, tots els comentaristes polítics es feien dues preguntes: qui guanyarà, i, en el cas que guanyi Lula, acceptarà Bolsonaro els resultats? Un cop realitzat el recompte sabem que ha guanyat Lula, i després d'uns dies d'incertesa on Bolsonaro no realitzava cap declaració, el mandatari brasiler ha acceptat els resultats i es procedirà al traspàs de poders de manera democràtica. No obstant això, els seus seguidors segueixen protestant arreu del país i fins i tot han demanat públicament una intervenció militar. Els experts asseguren que s'està produint un 6 de gener descafeïnat i descentralitzat. No veurem, doncs, cap cop d'estat encara que la normalitat democràtica del país es vegi afectada. La derrota de Bolsonaro és una bona notícia pels demòcrates, i es demostra que, fins i tot quan tenen líders anti-democràtics, la majoria de democràcies demostren un alt nivell de resiliència. Al mateix temps, també ens indica que el populisme i l'autoritarisme estan aquí per quedar-se: gairebé la meitat de la població segueix defensant Bolsonaro. Amb l'onada de populismes de l'última dècada van aparèixer molts dubtes. Tant la victòria de Biden com la de Lula, ens indiquen que els líders populistes tenen problemes per mantenir la seva popularitat a llarg termini. Quan estan a la oposició tenen l'avantatge de no tenir experiència prèvia. Un cop al govern les polítiques públiques comencen a canviar l'estat d'opinió. Els populistes tenen incentius per prometre més del que poden oferir abans d'entrar a governar. Això els perjudica un cop arriben al govern i dificulta la seva reelecció. A més, les seves campanyes, altament polaritzants, aconsegueixen mobilitzar els opositors, la qual cosa dificulta la seva victòria. Tanmateix, el futur és incert, així com Trump s'ha fet amb el control del partit republicà, Bolsonaro podria aprofitar errors de Lula si aquest no aconsegueix estabilitzar el país. En definitiva, la lluita contra els autoritarismes no és transitòria. Estem davant d'un nou temps on la democràcia seguirà essent qüestionada des de dins, i és per això que hem de seguir construint democràcies resilientes.

Robbie Gramer NATO's Nordic Expansion Stuck at Turkish Roadblock

Suècia i Finlàndia han llançat una nova ofensiva diplomàtica per convèncer Turquia que aprovi el seu ingrés a l'OTAN, després que mesos de difícils negociacions convertissin el

que se suposava que seria un camí tranquil cap a l'expansió de l'aliança en un gran maldecap diplomàtic. Turquia és l'únic país que ha manifestat la seva oposició a l'adhesió dels dos països, i els nous membres necessiten l'aprovació unànime dels membres de l'Aliança. El govern turc ha dit que vol que Suècia i Finlàndia facin més per reprimir les persones que considera amenaces per a la seguretat, inclosos els militants kurds i els opositors presumptament implicats en l'intent de cop d'estat fallit del 2016. Tots dos països ja han ofert concessions, com ara la decisió de Suècia d'aixecar l'embargament d'armes a Turquia que va posar en marxa després de la intervenció turca a Síria, noves promeses de cooperació en la lluita antiterrorista contra els grups militants kurds i la promesa d'atendre les peticions de Turquia de deportació o extradició dels qui el govern turc considera sospitosos de terrorisme. El nou govern suec de centredreta, també espera poder començar de nou a estrènyer les relacions amb Turquia. No obstant Turquia considera que això no és suficient. Però els funcionaris occidentals també creuen que la fredor de Turquia es deu tant a la influència econòmica russa com a qualsevol suposada preocupació pels separatistes kurds. Des del començament de la guerra, Turquia ha actuat sovint com un salvavides econòmic per a Rússia, augmentant les compres de petroli rus i pressionant per obtenir més gas. Pel que fa a Finlàndia, tot i que la incorporació del país a l'OTAN duplicaria amb escreix la frontera de l'aliança amb Rússia, el govern rus ha estat reduint el seu exèrcit en aquesta regió per enviar les tropes a Ucraïna. I encara que Rússia continua sent una de les principals amenaces a llarg termini per a Finlàndia, els funcionaris finlandesos no creuen que Moscou tingui la intenció d'iniciar cap mena de confrontació militar a la regió nòrdica.

Andres Schipani How the DRC became the battleground of a proxy war over precious resources

Segons l'ONU més de 355.000 congolesos han fugit de les seves llars aquest any, fent augmentar així el nombre de desplaçats a la RDC fins a més de 5,5 milions a causa dels diferents conflictes que se solapen a la regió, la qual cosa constitueix la major crisi humanitària a l'Àfrica. El president congolès, Felix Tshisekedi, adverteix que les tensions regionals podrien augmentar fins a convertir-se en una guerra en tota regla si les provocacions de Ruanda continuen. Mentrestant, el seu homòleg ruandès Paul Kagame, nega que el seu país estigui darrere dels rebels de l'M23. Així doncs, enmig del fracàs reiterat de l'estat congolès per controlar la zona, les tensions regionals, els conflictes locals i les lluites ètniques històriques s'afegeixen a una competició feotge pels minerals i els béns agrícoles. Això ha convertit l'est de la RDC en el camp de batalla d'una de les guerres més llargues del món, en tant que el Congo és el cor ric en recursos d'Àfrica. El tercer país més poblat de la regió subsahariana, amb 92 milions d'habitants, la RDC disposa d'una enorme riquesa en minerals com el cobalt, un component clau per a la indústria de les bateries. A més, té un potencial hidroelèctric important i més de 70 milions d'hectàrees de terra cultivable sense explotar. Són aquests uns recursos lucratiu que també atrauen els països veïns a l'est de la RDC. El nexa de conflictes, minerals, rebels i patrocinadors estrangers ha afectat el Congo durant dècades, segons assenyala un informe del Centre d'Estudis Estratègics d'Àfrica. Un aspecte crític del problema és que els veïns del Congo estan exportant recursos que no tenen en grans quantitats. En efecte, el cinturó miner congolès

que recorre les seves fronteres amb Uganda i Rwanda conté grans quantitats d'or i alguns dels majors jaciments de coltà del món, un mineral extret a mà que és clau per a la fabricació de dispositius electrònics. Actualment, hi ha dues iniciatives de mediació per mirar de posar fi als conflictes, un liderat per Angola i l'altre per Kenya, sota els auspicis de la Comunitat de l'Àfrica Oriental. A l'agost, va desplegar una unitat de Burundi per lluitar contra els rebels que actuen dins de la fronteres de la RDC, tot i que els mateixos militars burundesos han estat implicats en el conflicte. Tot i així, amb l'atenció del món centrada en la invasió d'Ucraïna per part de Rússia i, més a prop, amb la devastadora guerra civil a Etiòpia, els congolesos senten que la comunitat internacional només s'està involucrant tímidament en els intents de resolució dels seus conflictes.

Ivan Krastev The War in Ukraine Will End, and That's When We'll See the True Tensions in Europe

Tot i els impactes de la guerra a Ucraïna sobre les crisi energètica, alimentària i política que estan agitant el món actualment, Krastev argumenta que aquesta guerra no durarà per sempre i que serà en la pau on es faran evidents les tensions a Europa. Assenyala que hi ha tres camps diferents a l'hora de pensar com ha d'acabar aquesta guerra: els realistes, els optimistes i els revisionistes. Els representants de cadascun d'aquests camps es poden trobar entre polítics i ciutadans de gairebé tots els països europeus, però no estan igualment representats a tot arreu: a l'Europa occidental i meridional el debat és majoritàriament entre realistes i optimistes; a Ucraïna i alguns països d'Europa de l'Est, entre optimistes i revisionistes. En aquest context, la geografia i la història expliquen millor les diferències. Els europeus occidentals temen principalment la guerra nuclear. Els europeus de l'Est temen el retorn de l'esfera d'influència russa als seus països en cas de la derrota d'Ucraïna. Els anomenats realistes creuen que l'objectiu d'Europa ha de ser que Rússia no guanyi, Ucraïna no perdi i la guerra no s'escampi. Els realistes veuen amb raó el conflicte actual com més perillós que l'enfrontament soviètic-nord-americà durant la Guerra Freda, perquè la Guerra Freda va ser un enfrontament entre dues forces que totes dues creien que la història estava al seu costat. Occident s'enfronta ara a un líder amb una mentalitat apocalíptica, perseguit per l'espectre d'un món sense Rússia. El segon camp són els optimistes que conceben el final de la guerra no només amb la victòria d'Ucraïna sinó amb el final de Vladimir Putin. Argumenten que la derrota militar de Rússia i els efectes persistents de les sancions són signes clars que el temps del president rus s'està esgotant, i donen suport a la negativa del president Zelensky de negociar amb. Els defensors d'aquesta opció argumenten que només el suport sense restriccions a Ucraïna pot aconseguir una pau duradora. El tercer grup, els revisionistes, veuen la guerra a Ucraïna no com la guerra del president Putin sinó com la guerra dels russos. Per ells, l'única garantia de pau i estabilitat a Europa després del final d'aquesta guerra seria el debilitament irreversible de Rússia, inclosa la desintegració de la Federació Russa. Cadascuna d'aquestes escoles de pensament té els seus detractors. Els crítics de l'enfocament realista insisteixen amb raó que el realisme ja es va provar el 2015 després que Rússia envaís l'est d'Ucraïna i no va funcionar. Els optimistes per la seva banda pateixen d'un excés de confiança en que els dies de Putin al poder estan comptats. I les crides dels revisionistes per desmantellar Rússia podrien tenir l'efecte no desitjat d'incentivar els russos a seguir lluitant en aquesta guerra per tal

de garantir la supervivència del seu país. Krastev conclou que el risc real per a la unitat europea són les opinions divergents sobre com hauria d'acabar la guerra, més que no pas les amenaces nuclears de Putin. Les narratives i visions divergents sobre el final desitjat de la guerra estan tan carregades emocionalment i moralment que qualsevol acord serà complex. Però es necessita urgentment un marc comú per a la resolució de la guerra.

Andrei Kolesnikov Putin's Stalin Phase

L'autor afirma que com més dur i repressiu es torna el règim del president rus Vladimir Putin, més exitós sembla el regnat de Joseph Stalin als ulls dels ciutadans russos. En efecte, entre 2015 i 2021, el nombre de russos que consideren Stalin com un gran líder va passar del 28% al 56% segons les enquestes realitzades pel centre independent Levada. En aquest context, no és només que Stalin s'hagi convertit en un model per al Kremlin sinó que cada cop més el mateix Putin s'assembla al Stalin dels seus últims anys, quan el líder soviètic estava en el punt àlgid de la seva paranoia. Al final de la Segona Guerra Mundial, Stalin portava més de 20 anys al poder, i des d'aquell moment fins a la seva mort, l'any 1953, va portar el seu règim a nous extrems autocràtics: una major intolerància cap a les opinions dels altres; la sospita constant dels seus col·laboradors propers; la brutalitat ostentosa i idees obsessives. Igual que Stalin en el seu darrer període, Putin també ha passat més de 20 anys al poder (incloent-hi el seu interludi com a primer ministre del 2008 al 2012), i en el seu actual mandat presidencial, que va començar el 2018, també ha mostrat moltes coses que l'acosten a la figura de Stalin. Durant aquest temps, ha esmenat la constitució russa per assegurar una presidència vitalícia, ha orquestrat l'enverinament de nombrosos opositors, la detenció del líder de l'oposició Alexei Navalny i iniciat una guerra amb conseqüències devastadores per a tot el món. Així doncs. Putin a convertit Rússia en una autocràcia personal en tota regla. Amb la seva conversió a la ideologia imperial i nacionalista, la despietada repressió contra la societat civil i qualsevol forma de dissidència, i la crida a les armes de gairebé tot el país, Putin ha reabsorbit gairebé tots els elements clàssics del totalitarisme estalinista, des del culte a la personalitat fins al culte a la mort heroica. No obstant això, hi ha una lliçó crucial per a Putin: l'odi i la por a Stalin durant els seus últims anys van ser tan forts que, quan va patir el seu darrer ictus, en les hores en què possiblement encara es podia salvar, els seus col·laboradors més propers no el van ajudar i en la seva agonia, va morir pràcticament sol. Putin sembla més fort que mai avui. Però, al mateix temps, no està clar qui el podria salvar si mai perdés aquesta força. Com Stalin en els seus darrers anys.

Lawrence Freedman Why Vladimir Putin has no interest in ending the war

Un acord de pau que posa punt i final a una guerra sempre defineix qui ha guanyat i qui ha perdut. Pe consegüent, cap dels dos bàndols voldrà posar-se d'acord sempre que hi hagi la possibilitat que la seva posició millori continuant la lluita. Pel que fa a la guerra actual a Ucraïna, l'autor argumenta que hi ha un problema més. Des de la primavera, els observadors han pensat que tindria sentit que Putin oferís un alto el foc que li permetés

mostrar als seus ciutadans que ha valgut la pena envair Ucraïna. No obstant això, tot i que no hi hagi cap proposta sobre la taula de Putin, Zelensky encara planteja regularment que es prengui seriosament la perspectiva de les negociacions per tal d'aturar guerra i eliminar el risc d'escalada. En canvi, es presta molta menys atenció al costat rus d'aquesta equació. Per què Putin no demana converses de pau? És perquè encara somia amb la victòria? Potser, però una raó més inquietant és que no gosa concloure la guerra d'una manera que l'obligui a reconèixer el fracàs. En aquest context, és poc probable que es pugui arribar a un acord que reflecteixi l'equilibri de poder existent i que doni alguna cosa a ambdues parts encara que cap d'elles estigui totalment satisfeta, mentre ambdós bàndols tenen motius per esperar poder millorar les seves posicions. Fins i tot si es poguessin dissenyar els esquemes d'un acord i hi hagués prou bona voluntat, actualment molt escassa, per dur-lo a terme, convertir-lo en llenguatge de tractat seria un procés tortuós. Les qüestions a decidir són complexes i no es poden resoldre amb presses. Zelensky s'ha compromès a sotmetre la ratificació de qualsevol acord a un referèndum. Per la seva banda, Moscou demanaria que les sancions s'alleugin, però això estaria condicionat a que Rússia compleixi la seva part de qualsevol acord al qual s'hagi arribat. Per això l'autor argumenta que un enfocament més prometedori seria apostar per un acord d'alto el foc negociat sobre una base de militar a militar, que requeriria que Rússia es retirés a les fronteres reconegudes internacionalment. Però això només és prometedori si es compara amb altres opcions encara menys creïbles i dependria que Ucraïna encara progressi més sobre el terreny. El que crida l'atenció en tots aquests debats sobre com arribar a un acord és la poca aportació de Rússia. Moscou mai no diu que no té interès en les negociacions, però després afirma per què el problema és la negativa de Kíev a accedir a les seves demandes. En darrer terme, cal plantejar-se la possibilitat que Putin no tingui cap interès a acabar aviat amb la guerra si això comporta reconèixer que no ha aconseguit els seus objectius clau. En efecte, el president rus sap que si vol mantenir-se al poder, el seu país ha de continuar lluitant a Ucraïna.

Robin Wright Iran Arms Russia in the War in Ukraine

El General Qassem Suleimani, ex arquitecte de les polítiques exteriors militars d'Iran -mort a conseqüència d'un atac aeri nord-americà amb drons ordenat pel president nord-americà Donald Trump sense notificació o consulta al Congrés- va ser un pilar clau en les intervencions de Rússia i en el posicionament de Putin per donar suport a Bashar Al Assad a Síria. Ara Iran li torna el favor a Rússia, i l'abast del suport de Teheran ha augmentat. Des del mes d'agost, ha proporcionat centenars de drons a Rússia, segons ha informat recentment l'Institut per a la Ciència i la Seguretat Internacional. Desenes de guàrdies revolucionaris iranians s'ha desplegat a Crimea per formar els russos en el pilotatge de drons mentre el govern de Putin està assessorant el règim iranià sobre les millors pràctiques per sufocar les protestes que han sacsejat desenes de ciutats i més d'un centenar de campus universitaris des del mes de setembre. La intervenció de l'Iran en la guerra d'Ucraïna ha estat una decisió estratègica, amb un benefici econòmic limitat o mínim, i això ha provocat moltes crítiques entre la població, fins al punt que trenta-cinc ex diplomàtics iranians han fet pública una declaració en què demanen a Teheran que es declari neutral en el conflicte. Amb tot això no cal oblidar que tot i la seva intervenció conjunta a Síria, Rússia i l'Iran són estranys companys de viatge, ja que Moscou té un llarg

i controvertit historial a Teheran. Al 1941, la Unió Soviètica i la Gran Bretanya van envair l'Iran a causa de l'aparent preocupació per la influència que hi exercia Alemanya. Actualment però, la col·laboració de Teheran amb Rússia ha endurit la postura dels Estats Units i Europa cap al règim, un canvi que es reflecteix en una recent declaració dels països del G-7 en què en deplora la brutalitat i es dona suport als manifestants iranians.

Volodymyr Ishchenko El keynesianismo militar ruso

L'anunci d'una mobilització parcial a Rússia ha trencat un contracte social informal entre Putin i la població russa on el president rus ofería un nivell de vida i una estabilitat no massa elevats, però almenys tolerables, a canvi de la passivitat política. Ara molts esperen que el servei militar obligatori ho canviï tot. Aviat els cadàvers dels soldats mal entrenats, enviats com a carn de canó al camp de batalla per aturar la contraofensiva ucraïnesa, començaran a ser retornats a les famílies, la qual cosa provocarà la indignació pública. D'acord amb aquest raonament, això, juntament amb l'impacte econòmic de les sancions, podria donar lloc a protestes que farien necessària una major repressió. Tot i això, l'autor considera que el problema amb aquest plantejament és que incrementar la repressió no és l'única opció per a Putin i que el seu règim no es basa exclusivament en això. Per entendre l'altre rumb que podria prendre és important observar la dimensió econòmica i política dels darrers esdeveniments. En declarar la mobilització parcial, Putin ha posat èmfasi en que els soldats russos reclutats rebrien el mateix salari que els soldats contractats que han estat la columna vertebral de les tropes russes a Ucraïna. Això vol dir que haurien de cobrar almenys 3.000 dòlars al mes depenent del rang militar, bonificacions, assegurança i un generós paquet d'ajudes socials. Això supera entre cinc i sis vegades el salari mitjà a Rússia. A això cal afegir el flux de diners dirigits a la reconstrucció de Mariupol i altres ciutats ucraïneses de les regions recentment annexionades del sud-est d'Ucraïna. Actualment s'està contractant treballadors de tota Rússia per al procés de reconstrucció i se'ls ofereix el doble del que guanyarien al seu país. Un treballador de la construcció no qualificat rep més de 1.000 dòlars al mes. També hi ha molts fons que flueixen cap al conjunt de la indústria militar. Com que la demanda d'armes i municions ha augmentat significativament, el nombre de treballadors, així com els salaris, han crescut. El creixement del conjunt de la indústria militar compensa, almenys en part, el descens de la producció a les indústries que depenen de components occidentals i que pateixen les sancions. En altres sectors, els empleats que han estat reclutats per l'exèrcit han deixat uns llocs de treball que han estat ocupats per nous treballadors, la qual cosa fa disminuir l'atur. Si observem tots aquests canvis, veiem que a Rússia està prenent forma una cosa semblant al keynesianisme militar. Milions de russos mobilitzats per lluitar a Ucraïna, empleats a la reconstrucció o a la indústria militar, o que participen en la repressió dels disturbis als territoris ocupats i a casa, o que són membres de la seva família, s'han convertit en beneficiaris directes de la guerra. Això suposa, entre altres coses, l'aparició d'un cicle de retroalimentació positiva que abans no existia. L'elit governant russa va iniciar la guerra moguda pels seus propis interessos i només va aconseguir el suport passiu de la població. Tot i això, aquesta redistribució de la riquesa estatal a través de l'esforç militar està creant una nova base per a un suport més actiu i conscient dins d'un sector important de la societat russa, que ara té un interès material en el conflicte. La qüestió crucial és durant

quant de temps serà sostenible el keynesianisme militar a Rússia. Els cicles de retroalimentació positiva clàssics es basaven en una producció industrial avançada tecnològicament. Els territoris i les colònies conquerits proporcionaven nous mercats i subministraven les matèries primeres i la mà d'obra barata per ampliar encara més la producció. És molt qüestionable que Ucraïna pugui aportar una cosa semblant a l'economia russa. A més, molts esperen que l'impacte a llarg termini de les sancions paralitzi l'economia russa i condueixi a la seva primitivització. Això deixa el flux de petrodòlars com a principal font de finançament per comprar lleialtat. Això, però, depèn d'una reorientació amb èxit i d'un creixement suficient de les economies de la Xina i l'Índia per sostenir la demanda de recursos energètics russos. En definitiva, si el règim rus és capaç de transformar-se i enfortir-se en lloc d'esfondrar-se, significaria que Rússia podria estar preparada per a una guerra més llarga i devastadora.

Catalunya, Espanya, Europa

Alberto Alemanno & Adam Mouyal «La doctrine Borrell», une conversation avec le Haut représentant

En aquesta entrevista en profunditat a la revista *Le Grand Continent*, l'Alt Representant de la Unió Europea per a Afers Exteriors, Josep Borrell, pretén traçar les línies d'un punt d'inflexió en el poder per a la Unió Europea i marca la seva voluntat de deixar un llegat diplomàtic. Borrell argumenta que la relació amb la resta del món i, en particular, amb els veïns més propers, també ha de formar part de la segona edat d'una Unió Europea nascuda per resoldre problemes intraeuropeus abans que comencés el procés de globalització. En aquest sentit, afirma que la pràctica europea del multilateralisme ha de ser més incisiva i, per què no, més transaccional. Els diplomàtics han d'aprofundir en el terreny i integrar allò que avui sembla essencial: la pràctica de la diplomàcia pública. Pel que fa a la guerra a Ucraïna, Borrell subratlla que la Rússia de Putin ha d'entendre que només pot viure en pau amb els seus veïns si es desfà del seu projecte imperialista i accepta identificar-se amb un projecte nacional en el marc de les seves fronteres. La pèrdua d'un imperi sempre és dolorosa i els europeus ho saben molt bé, però els europeus han aconseguit desfer-se d'aquesta nostàlgia imperial. I va ser una Europa unida la que va ser la resposta política a la pèrdua dels imperis europeus. Aquest és un punt que no es subratlla prou. Perquè si situem la història de la construcció europea en el seu context geopolític global, es pot veure precisament que el Tractat de Roma signat el 1957 es va signar un any després de la debacle de Suez. Per tant, el Tractat de Roma va ser bàsicament una resposta pacífica i constructiva a l'abandonament per part de les potències europees de la seva herència colonial. Paral·lelament, el projecte europeu es va construir contra la idea de poder perquè tenia com a objectiu, sobretot, pacificar les relacions entre els europeus. Aquest és un èxit important que cal preservar i del qual els europeus s'han de sentir orgullosos. Però qualsevol projecte ha d'evolucionar. S'ha d'alimentar de noves realitats, ha de viure i no congelar-se. Convertir-se al realisme no és convertir-se al cinisme i a la brutalitat. En aquest sentit, Borrell no entén les reaccions al seu discurs sobre un suposat canvi neoconservador a Europa. A menys que es pensi que lluitar contra l'imperialisme rus és un acte neoconservador. De fet, afirma que la UE està més compromesa que mai amb els

principis de la Carta de les Nacions Unides. En darrer terme, Europa ha de despertar perquè les relacions globals no s'assemblen necessàriament a les que imperen entre els estats membres de la Unió. El món és més dur i es basa en noves relacions de poder que cal avaluar i gestionar acuradament. Europa ja no disposa d'una renda de situació, encara que tingui un capital social enorme gràcies a les seves institucions nacionals i sobretot europees.

Adam Tooze The European Project Is Now at the Mercy of the Weather

Adam Tooze afirma que encara que sembli absurd, el temps i la intensitat d'aquest hivern determinaran si Europa pot sobreviure la crisi política i econòmica i social durant els propers sis mesos. Degut a la guerra d'Ucraïna, Europa ha perdut aproximadament un terç del subministrament regular de gas. Gran part d'Europa, sobretot a l'antic bloc soviètic, depenia del gas rus per a la generació d'electricitat, calefacció domèstica, cuina i indústria. Alemanya i Itàlia, la major i la tercera economia de la zona euro, també depenien en gran mesura del gas rus. Quan Europa va veure el problema que això podia suposar va començar a incrementar la compra de subministraments de gas disparant-hi així els preus. Sense perspectives de represa dels subministraments de gas rus, el panorama és ombrívol, llevat que el temps continuï sent càlid. En el pitjor dels casos, si el termòmetre es desploma els propers mesos, diversos països europeus podrien veure's obligats a imposar un racionament de gas. Fins i tot amb bon temps, les perspectives per al proper any són alarmants. Amb els preus de l'energia al voltant de cinc vegades els nivells anteriors a la crisi, les indústries que fan un ús intensiu de l'energia, com les de fertilitzants i alumini, ja estan tancant. Sota la pressió del xoc, la cadena de subministrament d'energia a Europa s'està fracturant. Les empreses de subministrament d'energia s'han vist atrapades entre els contractes de preu fix amb els clients i l'augment dels costos del gas i l'electricitat. No obstant, per mitigar els danys a les llars i empreses, els governs europeus han posat en marxa diversos programes per estabilitzar els preus, però de moment les mesures adoptades fins ara per fer front a la crisi s'assemblen al nacionalisme vacunal o a les polítiques proteccionistes per acaparar els subministraments limitats d'equips de protecció personal. Entre els malsons d'Europa hi ha ara la perspectiva que la Itàlia de Meloni es converteix en una segona Polònia, desafiant el sistema de valors de la UE precisament en el moment que Brussel·les busca consolidar un frontal sòlid contra Putin.

Amy Mckinnon & Christina Lu Europe's Seabed Is Its Soft Underbelly

Els sabotatge al gasoducte Nord Stream han revelat, segons expliquen Amy Mckinnon i Christina Lu a *Foreign Policy*, les vulnerabilitats d'Europa. Els investigadors danesos i finlandesos apunten que es van utilitzar centenars de quilos d'explosius per dur a terme el sabotatge. Tot i que les principals sospites van recaure immediatament en Moscou —que ha tractat d'explotar la seva posició energètica dominant al continent— les investigacions encara no han aportat resultats concloents. L'explosió no va generar cap gran disrupció en

l'actual crisi energètica que pateix Europa, ja que el Nord Stream 2 va ser suspès per Alemanya durant els primers dies de guerra. Tanmateix, això ha generat una gran alarma al mar del Nord, ara extremadament vigilat. Un mar que compta amb gran part de les infraestructures crítiques europees. El mar, assenyalen els experts, transporta al voltant del 70% de l'energia i el 90% dels cables elèctrics. La setmana passada van ser detingudes set persones amb nacionalitat russa que controlaven diversos drons fent fotografies a instal·lacions energètiques de Noruega, país que s'ha convertit en un dels principals exportadors d'energia a la UE. Aquesta situació ha convertit el context geopolític en un dels més perillosos dels últims anys. Les amenaces a la seguretat estan a l'ordre del dia, i Noruega ha augmentat la vigilància a les zones crítiques. L'OTAN també ha augmentat la seva presència al mar del Nord que veu com una zona que abans es creia segura ho està deixant de ser. Aquestes amenaces van començar amb un repunt de l'activitat submarina russa després de la invasió de Crimea de 2014. El Parlament Europeu va trobar que hi ha una manca de protecció d'aquestes infraestructures que possibiliten milers de milions de transaccions diàriament. Tot i que Moscou estigui tenint problemes a l'hora de guanyar la guerra convencional, està realitzant una guerra híbrida paral·lela per mitjà d'intel·ligència, assassinats i sabotatges. L'estratègia europea de desacoblament de Rússia ha estat parcialment exitosa, quelcom que fa que Rússia no tingui tant de poder energètic i que els generi nous incentius per adoptar noves estratègies.

The Economist Europe has a problem: France and Germany have forgotten how to argue

Tot i que en el passat els desacords i el conflicte d'interessos entre França i Alemanya han sigut més forts, en aquest moment no es preveu que puguin arribar a un acord productiu la qual cosa pot arribar a parilitzar el correcte funcionament de la UE. El 26 d'octubre s'havien de reunir ministres d'ambdós països per fer una compareixença simbòlica anual per mostrar unitat, però va ser posposada. Gran part de les darreres tensions estan relacionades amb Ucraïna. Pel que fa a la guerra, França i Alemanya estan d'acord a grans trets que Ucraïna necessita suport, però no a costa d'alienar-se totalment Rússia. Tot i així la seva posició difereix en alguns aspectes clau : Alemanya vol tornar a les normes pressupostàries de la UE anteriors a la crisi mentre França vol mantenir la flexibilitat en la despesa. França vol que la UE adquireixi conjuntament el material militar i en canvi Alemanya prefereix el material nord-americà. A més a més no ajuda que els ministres no tinguin una relació estreta i els seus objectius difereixin. Macron necessita Alemanya per assolir els seus objectius, mentre Scholz està centrat a mantenir contents els seus dos socis de la coalició interna. Un altre pilar i aspecte clau de la guerra d'Ucraïna és la situació geogràfica. La guerra ha revifat la idea d'una UE que s'estengui fins a Kíev i més enllà. Des del punt de vista geogràfic, una extensió cap a l'est faria que Alemanya fos més central i França més perifèrica, sobretot després del Brexit. Des del punt de vista polític, una Alemanya més assertiva després de la *Zeitenwende* podria trobar la manera de substituir el seu vell aliat francès si les circumstàncies ho requereixen. De tota manera, això sembla una perspectiva llunyana actualment: Alemanya està aïllada a Europa i França no. El programa d'autonomia estratègica de Macron ha envellit millor que la dependència alemanya del gas rus i les exportacions a la Xina. Però les coses podrien canviar en qualsevol moment.

Christin Tonne The fox in the chicken coop: how the far right is playing the European Parliament

Després dels èxits electorals de l'extrema dreta a Suècia i Itàlia, que se sumen a les derives autoritàries dels governs de Polònia i Hongria, l'autora afirma que el Parlament Europeu és un lloc adequat per observar els dilemes que aquests partits plantegen als polítics convencionals. Sobretot quan són elegits democràticament per ocupar un càrrec i formen part d'una institució democràtica com un parlament supranacional. Com a únic òrgan electe directament de la Unió Europea (UE), el Parlament Europeu està format per 705 membres electes de 206 partits polítics nacionals. La majoria s'agrupen en diferents grups polítics segons ideologies semblants. L'extrema dreta, en canvi, és present en diferents grups polítics, la qual cosa que subratlla fins a quin punt ha passat a formar part del sistema. El 2015, Marine Le Pen i el seu *Rassemblement National* van aconseguir crear el seu propi grup polític d'extrema dreta i es van associar amb Matteo Salvini i la seva *Lega*. Avui s'anomenen el grup *Identitat i Democràcia* (ID) i formen el cinquè grup polític del Parlament Europeu. El partit *Dret i Justícia* polonès també lidera el seu grup polític, conegut com a *Conservadors i Reformistes Europeus* (ECR), que representa la quarta força del Parlament Europeu. També formen part d'aquest grup els *Demòcrates de Suècia*, els *Fratelli d'Italia* i *Vox*. En canvi, el *Fidesz* hongarès formava part del major grup polític més gran, els Demòcrates Cristians (fins al 2021 conegut com el Partit Popular Europeu, PPE). Orbán va ser durant molt de temps el protegit de polítics poderosos com l'excancellera Angela Merkel i l'expresident del Consell Europeu Donald Tusk. Finalment, *Fidesz* va abandonar el PPE a principis del 2021, quan la pressió interna respecte de la degradació de l'estat de dret a Hongria va fer massa forta. Després de la recent victòria dels *Fratelli d'Italia*, hi ha hagut crides per fer *Forza Italia* del grup del PPE en el cas de continuar donant suport a Meloni. Això no obstant, Manfred Weber, cap del PPE, va donar suport a *Forza Italia* a les eleccions italianes i és un altre exemple de com els partits tradicionals poden donar suport directa o indirectament als partits d'extrema dreta. L'extrema dreta s'ha convertit doncs en una part intrínseca de la política de la UE. Encara més preocupant és la seva profunda vinculació política amb els partits polítics liberals democràtics, la qual cosa fa que tot sigui encara més complex.

Jean-Yves Dormagen Giorgia Meloni satellise ses partenaires de gouvernement

En aquest article l'autor afirma que el nou govern italià és més equilibrat del que sembla. Atès que Giorgia Meloni i *Fratelli d'Italia* disposaven de pocs perfils qualificats per posicionar-se com a ministres, la nova Primera ministra ha apostat per la seguretat i ha evitat nomenar nouvinguts per no córrer riscos polítics en un moment en què el seu govern està sent avaluat per la comunitat internacional, en plena crisi energètica. A més, Giorgia Meloni ha aconseguit relegar Matteo Salvini a un ministeri on no disposarà de gaire ressò mediàtic, el d'Infraestructures i Mobilitat Sostenible. Millor encara, ha aconseguit el nomenament al Ministeri d'Hisenda de Giancarlo Giorgetti que representa l'ala institucional i governamental més centrista i liberal de la *Lega*. Paradoxalment, són *Forza*

Italia i Silvio Berlusconi amb qui Meloni ha tingut més problemes durant les últimes setmanes, sobretot a causa de les declaracions pro-Putin del Cavaliere. *Forza Italia* ha obtingut pocs càrrecs d'alt nivell, a part d'Afers Exteriors, gràcies al nomenament d'Antonio Tajani, que ja s'ha afanyat a defensar la integració d'Ucraïna a la UE i l'atlantisme d'Itàlia. Així doncs, sembla que ara per ara l'aposta de Giorgia Meloni funcioni. La premsa internacional mostra cert escepticisme, però això sembla tenir la funció d'empènyer el govern a la moderació. En qualsevol cas, sembla obvi que la càrrega mediàtica és molt menys violenta que quan es va formar el govern de M5S-*Legha* l'estiu del 2018. D'altra banda, Meloni també es beneficia de l'actitud cooperativa de Mario Draghi, que facilita els seus esforços de normalització. Fins ara, l'expresident del BCE ha estat molt complaent i va assegurar una transició suau, la qual cosa va contribuir a calmar els mercats. Cal destacar també que hi ha una quota no menyspreable de ministres anomenats "tècnics" que envien un senyal de moderació i la voluntat de donar una forta dimensió tecnocràtica a una agenda política tenyida inicialment de sobiranisme. Pel que fa a l'acció política, a més del pressupost i de la renegociació del pla de recuperació europeu, la crisi energètica suposa sens dubte un gran repte per al govern de Meloni: la península depèn especialment del seu subministrament de gas. La seva economia fa dues dècades que no té guanys de productivitat i pateix l'augment de les factures energètiques. El govern haurà d'innovar en aquest àmbit, després d'haver fet front a l'emergència. No hem d'oblidar que Itàlia té la segona indústria del continent, i que el país acull molts sectors energètics, especialment al nord del país: vidre, alumini, paper, automoció, etc., molts d'ells afectats per la crisi energètica. Un tema adjacent és, per descomptat, el de la inflació, que està erosionant ràpidament el poder adquisitiu de les llars, que actualment reben poc suport a causa dels baixos marges pressupostaris del govern. La justícia civil és un altre àmbit d'actuació prioritari, ja que és especialment lenta, els seus procediments són complexos, creant un ecosistema que no és propici per a la innovació i la inversió estrangera. El govern ha d'avançar absolutament en aquest dossier si vol millorar l'entorn empresarial a Itàlia. Finalment, el tercer repte és el de la digitalització, un aspecte en el que Itàlia està molt endarrerida, tant en el sector públic com en el privat. Sense una clara acceleració de la digitalització de l'economia italiana, Itàlia té poques esperances de beneficiar-se d'aquestes properes onades de guanys de productivitat i innovació.

Olaf Scholz We don't want to decouple from China, but can't be overreliant

Poc abans de la seva visita a la Xina, el canceller alemany Olaf Scholz va publicar aquest article a la revista *Politico* per comunicar la seva estratègia envers el gegant asiàtic després que la política exterior alemanya es veiés envolta en polèmiques. Tres anys després de l'última visita d'un canceller alemany a Xina degut a la COVID, Scholz assenyala que moltíssimes coses han canviat, i que és precisament per aquest canvi que cal, més que mai, recomençar el diàleg amb la Xina. El canceller presenta cinc punts essencials que resumeixen la seva visió sobre les relacions sino-alemanyes. En primer lloc, la Xina ja no és el mateix país de fa una dècada, i les actituds alemanyes han de canviar per adaptar-s'hi. El Congrés del PCC, el més important de la història, ha canviat el rumb i assenyala una Xina més radical, més ideològica i assertiva en termes de política exterior i interior. En segon

lloc, també l'ordre internacional ha canviat, essent la guerra d'Ucraïna un gran exemple. Actualment, afirma Scholtz, vivim en un món multipolar on les velles certes han desaparegut. Alemanya vol jugar un paper central en aquest món intentant evitar la formació de blocs —un missatge clar cap als EUA— i l'escalada militar. Per això, reclama la col·laboració de la Xina, com per exemple en resolucions respecte l'ús d'armes nuclears per part de Rússia. La Xina ha de complir amb el respecte de la sobirania dels estats independents. En tercer lloc, Scholtz analitza el paper de la Xina al món. Tot i que desitja mantenir la seva interdependència econòmica a través del comerç mútuament beneficiós pels dos països, el canceller entén que el gegant asiàtic està realitzant competència deslleial per mitjà d'estratègies de doble circulació. Alemanya col·laborarà amb la Xina, però també ha de ser dura i no permetre que hi hagi excepcions en les normes del comerç internacional: és necessària reciprocitat. En quart lloc, Alemanya, no pot mirar cap una altra banda en termes de violacions dels drets humans —com a la regió de Xinjiang, on informes denuncien la presència de camps de reeducació. Tampoc no pot permetre que el conflicte sobre Taiwan es resolgui per mitjà de la violència. Finalment, Scholtz assenyala que la seva política està emmarcada en la Unió Europea, i la col·laboració amb França i els Estats Units. En definitiva, Scholtz recorda la triple condició de la Xina com a soci per la cooperació, competidor econòmic i rival sistèmic.

Alexandra Brzozowski & Oliver Noyan Western Balkans sign landmark agreements in Berlin ahead of December summit

A principis de novembre sis líders dels Balcans Occidentals van signar tres acords en el marc del Procés de Berlín, enviant senyals positius abans d'una cimera crucial dels Balcans Occidentals que tindrà lloc a Albània al desembre. El canceller alemany Olaf Scholz, Ursula von der Leyen i Charles Michel es van reunir als líders de Sèrbia, Kosovo, Bòsnia i Hercegovina, Montenegro, Macedònia del Nord i Albània per presidir la signatura dels acords. El format, iniciat el 2014 sota l'antiga canceller alemanya Angela Merkel, té com a objectiu fomentar l'apropament entre els sis estats dels Balcans occidentals i la UE i promoure la integració entre els estats de la regió. En el seu comunicat conjunt, els participants van acordar celebrar la propera cimera del Procés de Berlín 2023 a Albània. El país també acollirà la propera Cimera dels Balcans Occidentals el 9 de desembre de 2022. Després de dos anys d'intenses negociacions, els sis països van arribar a acords que facilitaran la lliure circulació dels ciutadans a tota la regió i el reconeixement mutu de les qualificacions professionals de metges, dentistes i arquitectes. Els acords no només es consideren un avenç per a la integració regional, sinó que tenen un pes particular en el context de les tensions actuals entre Belgrad i Pristina. En aquest sentit, Scholz va afirmar que espera que el nou acord de reconeixement mutu obri el camí per a una major conciliació entre els dos països i que és hora de superar els conflictes regionals i accelerar el procés de normalització de les relacions entre Kosovo i Sèrbia. El canceller va afegir que la guerra a Ucraïna ha fet encara més necessària la resolució de conflictes als Balcans per preservar la llibertat i la seguretat d'Europa. D'altra banda, l'executiu de la UE ha anunciat un paquet de suport energètic de 500 milions d'euros per a la regió, ja que l'augment dels preus de l'energia provocat per la guerra i l'inici de l'hivern colpeja amb força aquesta part del continent.

Bronwen Maddox Can Sunak Save Britain?

El pes del fracàs de l'efímera Primera ministra Liz Truss ara recau sobre les espatlles de Sunak, al qual se li ha encomanat la tasca de salvar el país i el Partit conservador. La caiguda de Truss ha suposat una enorme tensió per a un país que ja estan notant el cost de la incertesa econòmica i política acumulada durant els sis anys transcorreguts des de la votació del juny del 2016 a favor de la sortida de la UE. Sunak és el tercer Primer Ministre del país en un any i encara necessita guanyar-se legitimitat. Els preus de mercat han baixat des del breu pas de la seva predecessora però tot i així continuen més alts que abans de la seva arribada. Tot i que la reputació del partit ha quedat molt malmesa, continuen tenint una àmplia majoria parlamentària; només si el partit no aconsegueix donar suport a Sunak amb la suficient unitat per permetre aprovar lleis i governar, el partit es veuria obligat a convocar eleccions generals. Maddox procedeix a fer un anàlisi de les diferents raons per les quals la legitimitat del partit es veu en perill, la primera és el Brexit, i la segona la gestió de la COVID-19. En ambdós es tracta de situacions que van generar tensions regionals. Escòcia i Irlanda del Nord advocaven majoritàriament per romandre dins de la UE, i les tensions regionals encara van augmentar més amb les normatives sobre la pandèmia que variaven a cada regió, culminant així amb el final de Johnson. El problema de com dirigir un país complex, dominat per Londres i amb gent i opinions molt diverses juntament amb un desig cada cop més fort d'identitat regional, s'ha vist reflectit durant els mandats de Theresa May, Boris Johnson i Liz Truss. Ara serà Sunak qui s'hi haurà d'enfrontar, però té un punt al seu avantatge, i és que algunes de les institucions del país s'han enfortit amb la confusió de Truss. En quant al sector energia, Sunak també necessitarà un pla per frenar-ne els costos i haurà d'elaborar una política energètica coherent a partir del conjunt d'iniciatives diverses que han aplicat els seus predecessors. A més, també ha de decidir si la necessitat d'un subministrament més barat i independent del gas rus pesa més que la controvèrsia i, si és així, veure si pot aconseguir el suport al Parlament. Per mostrar el seu compromís amb els objectius del Regne Unit en matèria de canvi climàtic, podria considerar la possibilitat de revertir les indicacions de Truss al rei Carles III de no assistir a la COP 27. Finalment, pel que fa als afers internacionals, Sunak continuarà donant suport a Ucraïna com a reforçament dels valors de democràcia i llibertat.

John Curtice Scottish independence: how Nicola Sturgeon's pledge to rejoin the EU could impact a referendum vote

En el seu nou llibre blanc sobre l'economia de la independència, el govern escocès ha deixat clar que la reincorporació a la UE és fonamental per a la seva visió de com Escòcia podria prosperar fora del Regne Unit. En lloc de tractar-se simplement de si Escòcia hauria de formar part del Regne Unit, la primera ministra, Nicola Sturgeon planteja l'elecció del país com "fora del Regne Unit, però dins de la UE", en lloc d'estar "dins del Regne Unit però fora de la UE". Qualsevol futur referèndum futur sobre la independència tractaria doncs tant del Brexit com de la relació d'Escòcia amb la resta del Regne Unit. Això no és cap sorpresa ja que al referèndum sobre la sortida de la UE del juny de 2016, 62% dels

escocesos van votar a favor del *Remain* i les enquestes actuals suggereixen que el suport per formar part de la UE és actualment encara més gran. Després del referèndum del Brexit, alguns votants van començar a revalorar les seves actituds envers la independència davant la decisió de sortir de la UE. Tal com va anticipar l'SNP, alguns que havien votat No el 2014 i *Remain* el 2016 van passar a donar suport a la independència. Però aquests canvis van ser compensats per alguns que havien votat Sí el 2014, però *Leave* el 2016. El 2017, l'enquesta *Scottish Social Attitudes* va trobar que el 49% dels que estaven a favor de romandre a la UE també estaven a favor de la independència, en comparació amb només el 41% dels que donaven suport a *Leave*. Des de llavors, la realització del Brexit ha vist augmentar encara més la bretxa entre els partidaris de *Remain* i del *Leave*. A l'última enquesta *Scottish Social Attitudes* realitzada a finals del 2021, una mica més d'una quarta part (26%) dels que actualment donen suport a *Leave* van dir que votarien Sí a la independència mentre dos terços (67%) dels partidaris del *Remain* votarien Sí. A diferència de fa vuit anys, les actituds envers la UE són ara una part integral del debat constitucional en la ment dels votants. Res d'això, per descomptat, vol dir necessàriament que Escòcia estigui preparada per votar sí la independència en cas d'un altre referèndum ja que el país es manté dividit en el tema. Però sí que ajuda a explicar per què Sturgeon està interessada que el debat constitucional també sigui sobre la relació d'Escòcia amb la UE, i no només sobre els seus vincles amb el Regne Unit.

Democràcia, diversitat i cultura

Sheri Berman Good at Being Bad. How Dictatorships Endure

L'autora ressenya el llibre de Steven Levitsky i Lucan Way, *Revolution and Dictatorship: The Violent Origins of Durable Authoritarianism* (Princeton University Press, 2022) i destaca que el llibre presenta dos arguments relacionats. El primer es refereix a la permanència dels règims autoritaris. Per esbrinar si el món està a l'alba d'una nova era autocràtica, cal uns criteris estàndards per avaluar les dictadures contemporànies i determinar quines són susceptibles de perdurar. Però com que els politòlegs han descuidat en gran mesura l'estudi dels governs autoritaris i el que va fer que alguns tinguessin èxit durant l'expansió de la democràcia de finals del segle XX, pocs estudiosos han discutit aquests criteris. Levitsky i Way aborden aquest dèficit, oferint un argument sobre les estructures polítiques i institucionals necessàries per al que anomenen "durabilitat autoritària". El segon argument que proposen es refereix a l'origen d'aquestes estructures. Aquí el llibre es remunta a la perspectiva que van adoptar els transitòlegs no fa gaire: és a dir, que els orígens d'un règim afecten de manera crítica el seu desenvolupament i durabilitat. En aquest sentit, l'obra suggereix que els estats forts són més capaços de fer front als reptes socials, econòmics i externs als quals s'enfronten i, per tant, són més resilient. Dit d'altra manera, com més gran sigui el nombre de dictadures d'estats forts, més duradora serà l'onada autocràtica actual. Fins i tot sense el radicalisme i la violència extensiva que caracteritzen els règims revolucionaris de Levitsky i Way, és més probable que les dictadures que puguin crear elits cohesionades i militars i forces policials fortes però políticament subordinats alhora que mantenen els moviments d'oposició febles i dividits tinguin més probabilitats de ser resistents. Així, els règims revolucionaris actuals

com la Xina comunista i la República Islàmica de l'Iran posseeixen elits militars i polítiques cohesionades, i la seva oposició és pràcticament inexistent. Segurament per això aquests règims han estat relativament estables durant les últimes dècades. No obstant això, el president rus Vladimir Putin, tot i que el seu règim no té orígens revolucionaris, també sembla tenir l'exèrcit fermament sota el seu control, ha vinculat els oligarques del país al seu govern mitjançant una xarxa de corrupció i ha eliminat tota l'oposició organitzada. Aquests factors ens poden portar a predir una major estabilitat. També probablement han ajudat a persuadir Putin no només que podria sobreviure, sinó que podria millorar la seva posició i la del seu país conduint Rússia a una guerra a Ucraïna. La guerra ha resultat ser molt més difícil del que esperava, però encara no està clar si aquesta aventura militar finalment reforçarà o debilitarà el poder de Putin. Levitsky i Way sostenen que és probable que els conflictes violents durant les primeres fases d'un règim revolucionari l'enforteixin; potser necessitem més estudi dels factors o contextos que determinen fins a quin punt les dictadures poden suportar els conflictes violents que vénen més tard en el seu desenvolupament.

David Brooks The Rising Tide of Global Sadness

Brooks comença explorant la societat actual i l'increment de la negativitat a través de les cançons pop i dels titulars d'articles. Aquesta negativitat dins la cultura reflecteix la negativitat a la vida real. La *General Social Survey* ressenya que entre el 1990 i el 2018 la proporció de nord-americans que se situen en la categoria de felicitat més baixa va augmentar en més d'un 50%, tenint en compte que això es va donar abans de la pandèmia quan aquesta sensació encara va créixer més. Segons *Gallup*, les estadístiques encara són pitjors a la resta del món. Part del problema és el declivi de la comunitat, les enquestes indiquen que gairebé dos mil milions de persones estan tan descontentes al lloc on viuen i no recomanarien la seva comunitat a un amic, especialment a la Xina i l'Índia. El problema principal de la situació és la inseguretat alimentària i la fam i misèria física. L'autor argumenta que a la gent normalment li xoca la manca de correlació entre el creixement econòmic d'aquests dos països en desenvolupament, amb els resultats de les enquestes. Però la veritat és que el desenvolupament no condueix necessàriament a un augment del benestar, en part perquè el desenvolupament sol anar acompanyat d'un augment de la desigualtat. És un error utilitzar el PIB i altres mesures materials per avaluar la situació de les nacions. Com a conseqüència, la misèria influència la política, i moltes vegades és possible predir el resultat d'unes eleccions basat en el benestar de la gent més que en l'economia, i en aquest sentit el Brexit n'és un exemple clar. L'article tanca fent una prospectiva de futur i com la situació pot continuar agreujant un dels principals problemes en la política d'avui en dia, el populisme i les tensions socials.

José Pacheco Ferreira A crise da democracia e a geração menos preparada

Són molts els factors que expliquen la crisi actual de la democràcia, i a parer de l'autor el més important tenint a veure amb els danys causats a la qualitat de vida, però també a la

dignitat de la vida, de milions de persones als països on hi ha democràcies. A les dictadures, aquest procés no té lloc, perquè a Rússia, a l'Iran, a Hong Kong, existeix l'aspiració democràtica. Saben molt bé el que no tenen, perquè viuen en una dictadura, i lluiten amb tots els riscos per aconseguir-ho. És a les democràcies occidentals on, en diferents graus, existeix aquesta crisi, als EUA en primer lloc, al Brasil, a la Unió Europea. Els dos moments tràgics que estem vivint, la pandèmia i la guerra a Ucraïna, han accelerat el procés, però durant molt de temps una economia enfocada cap als rics, incapaç d'afrontar l'exclusió i la desigualtat, ja sigui de treballadors o de refugiats, no ha fet més que incrementar les desigualtats. D'altra banda, un conjunt de fenòmens socials han creat fonts de pobresa, no només material sinó que han comportat la pèrdua de l'esperança, la sensació de pèrdua de dignitat amb els canvis en el mercat laboral. L'autor subratlla que el descontentament es dirigeix contra la classe política de les democràcies, en particular els partits de govern, afeblits per la corrupció, el carrerisme i la incompetència que ha generat un increment important de la indiferència cap a la política i les institucions. Aquesta indiferència destrueix el vincle de representació, perjudica la democràcia i és un autèntic manà per als populistes i el seu discurs de ressentiment. Un dels aspectes al cor de l'actual crisi de la democràcia és precisament un deteriorament creixent dels factors culturals, de la visió del món, que implica una ideologia de la democràcia, és a dir, saber què fer i, potser més important, què no fer. Això implica educació, coneixement, voluntat de saber, llegir, escoltar i veure, buscar informació, reconèixer la desinformació, parlar clar quan cal i ser prudent també quan cal, reconeixent el valor de la privacitat. Personatges com Trump, Bolsonaro i molts altres deuen part del seu èxit a la imbecilitat argumental, la prepotència personal, l'antiintel·lectualisme militant, la hipocresia religiosa, el masculisme, la violència i l'agressivitat que permeten la identificació de moltes persones en un mateix moviment de poder i exclusió.

The Economist American society is so focused on race that it is blind to class

En aquest article de *The Economist*, l'autor tracta la possible fi de la discriminació positiva als Estats Units després que els republicans hagin aconseguit una majoria al Tribunal Suprem. El dia 31 d'octubre diversos advocats van argumentar davant del Tribunal que la discriminació positiva violava drets i llibertats establertes a la Constitució. El cas és que la discriminació positiva en termes de raça tampoc és massa popular i sempre s'ha vist com una solució temporal. Els demòcrates californians i gran part de la comunitat negra hi estan en contra. L'autor argumenta que la seva derogació podria suposar una oportunitat per reformar el sistema meritocràtic als EUA. Argumenta que una diversitat entre els entorns socials dels estudiants és un fi desitjable. No obstant, cal preguntar-se si aquestes discriminacions són justes i fins a quin punt xoquen amb altres valors de les societats liberals. A més, la raça no és el més preocupant del sistema de selecció de les universitats americanes d'elit. Actualment, Harvard està en judici degut a que un 43% dels seus estudiants, blancs i adinerats, han entrat degut a alguna de les puntuacions extra amb les que compta la universitat: ser fill d'un antic alumne, atleta d'elit etc. Princeton, per exemple, és una universitat que compta amb més estudiants provinents de l'1% més ric del país que del 60% més pobre. El sistema de la Ivy League americana s'hauria de fixar en les

polítiques dutes a terme al Regne Unit. En primer lloc, les admissions per donacions haurien d'acabar-se. Les institucions que addueixen que les donacions cessarien si es produís aquest canvi haurien de fixar-se en l'exemple d'universitats com el MIT o la Johns Hopkins, que han abolit aquests privilegis sense perjudici per la qualitat de la docència.

Tot i que la discriminació positiva en termes racials probablement s'acabarà, hauria de deixar pas a un sistema molt menys divisiu en termes de renda. Això seguiria beneficiant a les classes no-blanques degut a la seva major pobresa en termes relatius, però ho faria amb un sistema neutral. Sigui com sigui, el problema de mobilitat social americana és estructural i res del que faci el Tribunal Suprem ho podrà canviar.

Política&Prosa Autocràcies electorals

L'editorial de la revista *Política&Prosa* alerta de que fa temps que parlem de la crisi de les democràcies liberals, ben representada per l'augment de la desconfiança dels ciutadans en les institucions i l'abstencionisme electoral creixent. Després del que s'ha viscut en les últimes dues dècades i l'acceleració marcada per la pandèmia i la guerra a Ucraïna, afirmar que les nostres democràcies viuen un moment difícil ja és una obvietat. Els èxits electorals recents de l'extrema dreta a Suècia i Itàlia ens ho demostren de manera fefaent. Pel que fa als autoritarismes del passat o als totalitarismes del segle XX, aquestes "noves" autocràcies electorals no es presenten com a antidemocràtiques. Tampoc fan cops d'estat i ni s'hi juguen el tot per tot utilitzant la violència de carrer, com va ser el cas de la Marxa sobre Roma de la qual es compleixen precisament cent. Al contrari, Orbán, Morawiecki, Trump, Meloni, i també Putin, Erdogan, Duterte o Modi, es presenten com a demòcrates i recorden que han guanyat unes eleccions lliures. La qüestió és que la democràcia no és tan sols poder votar en unes eleccions. La democràcia, en la seva accepció liberal, tal com s'ha forjat en més de dos segles d'història, significa també, i sobretot, l'existència d'institucions independents que controlen el govern i garanteixen drets. La democràcia implica separació de poders, informació lliure, llibertat d'opinió i pluralisme d'idees. El risc real no és senzillament un mal funcionament crònic dels sistemes democràtics o la incapacitat per aportar millores, sinó el seu buidament progressiu i la seva pròxima desaparició. Les autocràcies electorals ens mostren en tota la seva cruesa el perill mortal que viuen les democràcies liberals.

Economia, benestar i igualtat

Rana Foroohar After Neoliberalism. All Economics Is Local

Durant molts anys, assegura Rana Foroohar a *Foreign Affairs*, els reguladors i legisladors americans van pensar que la geografia no tenia un impacte en els processos econòmics. Van pensar que la auto-regulació dels mercats liberalitzats no entenia de localitzacions i que els seus beneficis eren globals. El capital aniria allà on fos més ben tractat, els treballadors es mourien allà on hi hagués més ocupació i el comerç es desplaçaria atenent als respectius aranzels. El globalisme de mercat, propulsat per les grans empreses, que donaven gran capital als polítics per a les eleccions i que propulsaren el neoliberalisme,

combinava aquest discurs econòmic amb la idea que el comerç i la primacia nord-americana aportaria una major reputació al país i, fins i tot, promouria democratitzacions arreu. Algunes d'aquestes polítiques han tingut efectes clarament positius. Els consumidors occidentals han gaudit durant molt de temps de productes barats importats de l'estranger; la incorporació de mercats emergents ha fet disminuir les desigualtats globals; i una nova classe mitja mundial ha aparegut. No obstant, aquestes polítiques també han generat desigualtats dins dels països i han comportat un augment de l'especulació financera, i han augmentat les crisis financeres en termes globals. A més, han causat un trencament entre la política i l'economia global, sotmetent la primera a la segona. Dins del propis EUA hi ha una gran divergència entre les ciutats costaneres i les interiors, quelcom que explica parcialment els nous populismes. La idea de que l'espai importa alhora de fer polítiques públiques comença a estendre's dins dels cercles acadèmics. Diversos economistes com Stiglitz, Acemoglu o Rodrik en defensen les tesis. L'autor per la seva banda afirma que el món que s'aproxima després de la COVID i la guerra d'Ucraïna és un món on el consum estarà més desconnectat entre regions, el capital serà més local i menys internacional i la globalització, en definitiva, estarà fragmentada. La política, argumenta, tindrà una major importància en l'economia del futur.

Jamie Martin Is the IMF fit for purpose?

L'economia mundial s'enfronta a la possibilitat d'una de les pitjors crisis del deute de les darreres dècades, que amenaça amb profundes recessions, inestabilitat política i anys de creixement perdut. Al mateix temps, l'augment dels fenòmens meteorològics extrems (huracans més potents, sequeres recurrents) dificulta encara més la vida dels països que ja dediquen una gran part dels seus ingressos a tornar el deute exterior. Enmig d'aquesta agitació, l'FMI s'ha implicat més que mai en el rescat dels països insolvents. Durant els últims mesos, el valor dels seus préstecs d'emergència va assolir un nivell rècord, ja que un nombre creixent d'estats hi van recórrer com Bangla Desh, Egipte, Ghana i Tunísia. A la vegada, però molts països consideren que l'FMI gaudeix d'una posició massa dominant, o fins i tot neocolonial, i busquen ajuda en altres llocs. En efecte, a canvi de la seva ajuda, l'FMI normalment insisteix que els governs facin el que els resulta més difícil: reduir la despesa pública, augmentar els impostos i implementar reformes dissenyades per reduir les seves ràtios de deute/PIB, com ara retallar els subsidis al combustible o als aliments. No és sorprenent que els governs sovint es mostren reticents a emprendre aquestes mesures. No és només que les reformes sovint deixen els votants en pitjor situació i fan que els polítics siguin menys populars. L'orgull nacional també està en joc. Haver d'inclinar-se davant les demandes d'una institució dominada per governs estrangers pot ser vist com una humiliació i una admissió de disfunció interna i mal govern. A més, després d'arribar al cim dels seus poders als anys 90, quan el seu nom es va convertir en sinònim dels excessos de la globalització neoliberal, l'FMI s'ha enfrontat a una resistència creixent. Encara és l'única institució que pot garantir assistència a gairebé qualsevol país que pateix una estrès financera extrema. Però el declivi del poder dels EUA, l'aparició de prestadors alternatius i la reputació de l'FMI com a director dominant l'han deixat en una posició anòmala. És molt necessari i poc estimat, enormement poderós i sovint ineficaç per aconseguir que els estats acceptin les seves condicions. Si les prediccions són correctes i el món està entrant en un

període prolongat de turbulències econòmiques, això només incrementarà la necessitat d'algun tipus de prestador global d'últim recurs.

Alan Beattie The good luck that's still needed to avoid a world food crisis

La invasió d'Ucraïna ha suposat una crisi alimentària mundial similar a la del 2007-8 en tant que Rússia i Ucraïna representen en conjunt al voltant d'un terç de les exportacions mundials de blat, i molts països de renda baixa i mitjana, especialment a l'Orient Mitjà i l'Àfrica, depenen de les importacions de cereals. Ucraïna i els governs aliats van acusar Rússia d'amenaçar amb una crisi alimentària mundial com a eina geopolítica. El canvi climàtic també està jugant un paper clau en l'escassetat de les collites i la seva volatilitat, i per acabar-ho d'adobar els preus del mercat han pujat vertiginosament. L'acord obtingut per part dels dos bel·ligerants des de bloquejar les exportacions a través del Marc Negre ha estat útil però no determinant. Si Ucraïna ha duplicat les seves exportacions de cereals, cal notar que Rússia també ha estat expropiant gra ucraïnès i passant-ho de contraban al mercat internacional. Així doncs, els mercats mundials estan tensos i les existències continuen sent baixes fins i tot si no es tingués en compte la guerra d'Ucraïna. No obstant això, és difícil culpar les institucions internacionals ja qui són elles qui han posat en marxa la maquinària de la governança mundial. A més de facilitar la iniciativa del Mar Negre, l'ONU ha continuat donant suport al Sistema d'Informació sobre Mercats Agrícoles (Amis), un servei de seguiment destinat a tranquil·litzar els governs perquè no imposin controls a les exportacions per temors infundats de escassetat. A més a més, els governs conserven un ampli marge de maniobra respecte les normes de l'OMC per imposar restriccions a les exportacions. En general, alguns governs, com els de la UE, han augmentat les ajudes a la producció agrícola, però no tant radicalment com per augmentar la producció d'aliments comercialitzables. Finalment, evitar una crisi alimentària el proper any depèn principalment del bon temps. Els governs, ajudats per les institucions internacionals, han millorat una mica la gestió del subministrament mundial d'aliments des que va esclatar la gran crisi anterior fa 15 anys.

Luca Visentini Cost-of-living emergency: Europe needs radical steps

A mitjans d'octubre, els dirigents de la Unió Europea es van reunir amb els interlocutors socials -sindicats i empresaris- a la Cimera Social Tripartita per al creixement i l'ocupació per tractat de la crisi energètica, l'augment de la inflació i la guerra que té lloc a les portes de la UE. Els protagonistes de la trobada han estat els plans d'inversió per NextGenerationEU, el risc imminent d'una crisi, i la guerra d'Ucraïna relacionada amb el subministrament d'aliments i energia. El Moviment Sindicat Europeu va recalcar la necessitat que les institucions europees parin atenció als drets laborals dels ucraïnesos ja que recentment s'ha aprovat una llei que prohibeix el dret dels sindicats a reunir-se al si de les empreses ucraïneses, la qual cosa implica una violació clara dels principals convenis de l'Organització Internacional del Treball. Per una altra banda, pel que fa referència a la crisi

energètica l'autor subratlla la importància de l'aspecte social de la crisi energètica. No només a causa dels preus de l'energia i del subministrament, sinó també de la inflació general i de la caiguda de la gent en la pobresa de forma molt ràpida. A més de polítiques econòmiques, això requereix un suport social a l'ocupació i als ingressos de les persones, així com una transició justa. Els més afectats per aquesta crisi són els treballadors per culpa de la inflació i dels baixos salaris. Per aquesta raó, Visentini fa una crida a la Comissió Europea i el Consell Europeu per acordar límits de preus efectius, especialment a les factures d'energia. Finalment, insta als governs que desenvolupin mesures nacionals anticrisi per protegir els ingressos i l'ocupació a la indústria, els serveis i el sector públic.

The Economist Africa will remain poor unless it uses more energy

Al món ric, el gran repte energètic és com fer que el subministrament sigui més sostenible. A l'Àfrica el problema és com generar més energia. El consum mitjà per persona a l'Àfrica subsahariana, excloent Sud-àfrica, és de només 185 quilowatts-hora (kWh) l'any, en comparació amb uns 6.500 kWh a Europa i 12.700 kWh als EUA. El baix consum d'energia és una conseqüència de la pobresa però també n'és una causa. Si l'Àfrica s'enriqueix, haurà d'utilitzar molta més energia, inclosos els combustibles fòssils. No obstant això, els seus esforços per fer-ho la posen en un camí de col·lisió amb els països rics. El món ric importa combustibles fòssils per al seu propi ús, alhora que restringeix el finançament públic per als projectes de gas africà destinats a l'ús domèstic. Sens dubte, les tecnologies d'energia neta són una gran oportunitat per al continent. Ja són les principals fonts d'energia per a 22 dels 54 països d'Àfrica. Però esperar que Àfrica pugui confiar només en les energies renovables per augmentar el consum és ingenu. Per exemple, l'electricitat, una font d'energia que encara no està disponible per a uns 590 milions de persones, és a dir aproximadament la meitat dels africans subsaharians. L'electricitat que hi ha, és insegura i costosa. Si s'ajusten els preus en funció del poder adquisitiu, les llars de molts països africans paguen tarifes més elevades que les de l'OCDE. D'altra banda, Àfrica concentra el 18% de la població mundial però rep menys del 5% de la inversió mundial en energia. L'IEA calcula que la despesa total de capital en energia entre el 2026 i el 2030 a l'Àfrica hauria de ser gairebé el doble del que va ser entre el 2016 i el 2020. La inversió en energia neta hauria de multiplicar-se per sis. Tot això sembla molt ambiciós en tant que les finances públiques africanes estan en un estat lamentable. Vint-i-dos països tenen greus dificultats d'endeutament o corren un alt risc, segons l'FMI. Els que es plantegen recórrer als mercats de capitals internacionals s'enfronten a costos d'endeutament enormes. La Xina, una font de préstecs per a programes energètics durant les dues últimes dècades, s'està tornant més parsimoniosa. Els seus préstecs als sistemes elèctrics nacionals africans van caure de gairebé 8.000 milions de dòlars el 2016 a 1.500 milions de dòlars el 2019. En darrer terme, atès que molts africans són pobres, són molt més vulnerables als danys de l'escalfament global, com ara sequeres, malalties i preus més elevats dels aliments, que la gent dels països més rics. Per a bona part d'Àfrica, la millor manera d'adaptar-se a un planeta que s'escalfa és enriquir-se prou per fer front a les seves conseqüències. Negar als africans una energia barata i fiable farà que aquesta tasca sigui molt més difícil, mentre que gairebé no servirà de res per frenar l'escalfament global.

Sostenibilitat i canvi climàtic

Fatih Birol The global energy crisis may be accelerating decarbonisation efforts

En aquest article, Fatih Birol, director executiu de l'Agència Internacional de l'Energia (IEA) afirma que la invasió d'Ucraïna ha canviat i canviarà els mercats i les polítiques energètiques a tot el món durant les properes dècades. La crisi energètica desencadenada per la guerra està donant un impuls a curt termini als combustibles fòssils en alguns casos. A Europa s'ha cremat més carbó, per exemple, perquè els preus del gas natural han estat molt alts. Però considera que és probable que sigui un fenomen temporal ja que la crisi també està impulsant importants canvis estructurals per accelerar la transició cap a les energies netes. Les dades de l'IEA suggereixen que molts governs estan responant als pics econòmicament perjudicials dels preus dels combustibles fòssils duplicant les tecnologies d'energia neta. La Llei de reducció de la inflació dels Estats Units, el paquet Fit for 55 de la UE i el pla rePowerEU, el programa de transformació verda del Japó i els ambiciosos objectius d'energia neta a la Xina i l'Índia hi estan contribuint. Birol subratlla que els arguments econòmics a favor de tecnologies netes assequibles són cada cop més convincents. L'energia solar i l'eòlica són les opcions més barates per a noves instal·lacions elèctriques a la majoria de les regions del món, fins i tot sense tenir en compte els preus excepcionalment elevats observats el 2022 per al carbó i el gas. I els països també han de garantir que les seves indústries nacionals d'energia neta puguin competir internacionalment. Afegeix que les preocupacions de seguretat també estan impulsant cada cop més la transició cap a les energies netes. La invasió d'Ucraïna i l'ús posterior dels subministraments de gas per pressionar Europa mostren els riscos de dependre molt de les importacions de combustibles fòssils. Les tecnologies netes i energèticament eficients, com ara els vehicles eòlics, solars, elèctrics i bombes de calor, permeten als països produir més energia a nivell nacional i reduir la necessitat d'importar combustible. Paral·lelament, estan sorgint nous riscos per a la seguretat energètica. Els països necessiten un subministrament ampli i divers de minerals crítics i de cadenes de subministrament de fabricació per a tecnologies com ara panells solars i bateries de vehicles elèctrics. Malgrat el seu optimisme, hi ha un àmbit que el preocupa molt. Enmig de l'actual convulsió geopolítica, Birol veu un risc real que sorgeixin fractures al voltant de l'energia i el clima entre algunes economies avançades i les que estan desenvolupament, que podrien comportar línies divisòries perjudicials a nivell mundial. Per evitar que aquestes divisions s'arrelin, les principals economies del món han de treballar dur per abordar les seves causes. En primer lloc, han d'assegurar-se que el paper de Rússia a l'hora de desencadenar la crisi energètica actual sigui ben entès per tothom. Hi ha una falsa narrativa que circula que les energies netes i les polítiques climàtiques en són les culpables. En segon lloc, el món ric ha de fer molt més per permetre que les economies emergents i en desenvolupament, especialment les d'Àfrica, augmentin massivament les tecnologies d'energia neta. Cal adoptar una visió empàtica i moralment coherent sobre la transformació dels sistemes energètics i l'impuls del creixement econòmic als llocs que més ho necessiten. Les associacions de transició energètica justa, com la que s'està negociant actualment entre les riques democràcies del G7 i Indonèsia, són un camí a seguir. Ofereixen una oportunitat de cooperació tant en

política com en inversió. En tercer lloc, els països rics haurien de complir immediatament les promeses fetes als més pobres sobre el finançament del clima. A la COP15 de Copenhaguen el 2009, es van comprometre a recaptar 100.000 milions de dòlars anuals el 2020 per ajudar els països en desenvolupament a adaptar-se al canvi climàtic però aquesta promesa encara no s'hagi complert. La COP 27 que s'està celebrant és una oportunitat important però si les economies líders no construeixen ponts amb les economies en desenvolupament, o si adopten un enfocament massa prescriptiu, corren el risc d'ampliar les divisions.

David Wallace-Wells Beyond Catastrophe. A New Climate Reality Is Coming Into View

Durant anys la comunitat científica ha alertat del futur apocalíptic que generarien augments de temperatura de més de cinc graus. Actualment, amb un món 1.2 graus més calent, els científics apunten que l'augment es quedarà entre 2 i 3 graus. El marge d'acció és petit, tot i que les accions que es facin determinaran en gran mesura de quin augment estarem més a prop. Aquestes xifres poden semblar abstractes, però suposen una gran victòria en front de les prediccions anteriors, i es deuen a la baixada dels preus de les renovables i l'acció política internacional. Un cop els escenaris van quedant més clars tenim menys dubtes respecte del futur que ens espera: no serà l'apocalipsi predit ni tampoc un *status quo* al que es podria haver arribat si s'hagués actuat amb la diligència deguda. Conformar-se amb un augment de dos graus no és una opció. Un món dos graus més calent és un desastre mundial. L'autor assenyala que hi haurà un clima extrem i disruptions constants tant microbianes com geopolítiques. La normalització de desastres més costosos i probablement, l'exhaustió de l'empatia cap al Sud Global, ens aproparà cap a un règim també més pobre. Les inundacions que solien produir-se un cop cada cent anys, es tornaran anuals, i desastres fins molt improbables seran el pa de cada dia. La probabilitat de patir calor extrema podria créixer tres vegades més que l'actual i les onades de calor seran trenta cops més severes. I això que aquest és l'escenari de progrés. Un dels efectes d'aquestes conseqüències està essent la revaloració de les plantes nuclears, quelcom que fins i tot es reclama des de posicions progressistes. Ens trobem doncs davant d'un moment incert que ha estat descrit com una "policrisis" i tot i que la transició està arribant ràpid, molts temen que no ho faci amb la suficient diligència.

Jon Bloomfield A green growth and innovation paradigm

Bloomfield afirma que el keynesianisme i la intervenció dels governs en l'economia han tornat. El centre de debat econòmic està gravitant cap a les esquerres i el reconeixement creixent de l'emergència climàtica i la pandèmia han accelerat aquest canvi de perspectiva donant èmfasis a la importància del govern i les institucions públiques. Recentment el Fons Monetari Internacional, juntament amb l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic, ha revolucionat el "consens de Washington" i ha donat el vistiplau a les estratègies d'inversió pública. Aquesta és la oportunitat de la socialdemocràcia per tornar a aplicar els seus principis fonamentals i establir noves

aliances. Tot i això, per aprofitar aquest terreny favorable, necessita oferir un paradigma de creixement i innovació adequat per al desafiament pels quals calen cinc passos clau. El primer es l'harmonia amb la natura. Salvaguardar el nostre futur comú, un nou model de desenvolupament sostenible amb baixes emissions de carboni s'ha de convertir en el "sentit comú" de l'època. Això és el que han formulat els artífexs de la política del Pacte Verd Europeu. Segon, els socialdemòcrates han d'adoptar un llenguatge de modernitat del segle XXI i fer del centre de la política i la pràctica mediambientals una combinació d'innovació social i revolució digital per transformar les infraestructures. Tercer, cal una àmplia aliança d'actors. El pluralisme ha d'estar al centre de qualsevol moviment d'acords verds exitós. El repte principal és mostrar oportunitats positives per a noves coalicions àmplies, que combinin beneficis mediambientals i ocupació, com en el cas de la transició a l'habitatge de baix consum. Quart, la necessitat de canvi en els estils de vida i patrons de consum, aquesta transició ha de prendre part tant per part de les institucions com la dels individus. Finalment, la necessitat d'oblidar-se de refugis nacionalistes en el món interconnectat del segle XXI. En darrer terme, l'autor posa d'exemple de l'*Ampelkoalition* a Alemanya com a un exemple d'avenç generat per la crisi climàtica unint els mons de la ciència, la societat civil, les empreses, la política dels partits i el govern, forjant noves coalicions en el procés.

Arunabha Ghosh et al. The New Way to Fight Climate Change

Amb motiu de la celebració de la COP27 els autors afirmen que en aquestes grans cimeres internacionals, tothom espera veure la diplomàcia en majúscules, quelcom complicat tenint en compte que tenen lloc en un marc legal on les decisions es prenen per unanimitat entre 197 nacions. El que s'espera és clar: els països pobres demanaran als països rics més finançament per fer front als efectes del canvi climàtic; es discutirà interminablement com reduir emissions; i també dels processos de decisió sobre aquests temes. Tot això si l'actual precària situació de l'ordre mundial no entra dins l'agenda. Això no obstant, alguns països estan començant a adoptar estratègies diferents de la de la unanimitat, que sempre implica el mínim comú denominador. En canvi, estan adoptant estratègies basades en la cooperació público-privada en sectors concrets. Si s'aconsegueix canviar grans sectors, els països, conforme adaptin aquestes tecnologies superiors i més netes aniran descarbonitzant-se al mateix temps. Aquesta aproximació ja està agafant forma. A l'última COP26 els poders financers i grans empreses ja van tenir un rol molt important en adoptar aquesta nova teoria del canvi. La inversió privada ha estat clau en el procés d'inversió en energies renovables, cotxes elèctrics o bateries. Òbviament, sembla clar que la cooperació internacional a gran escala ha de seguir tenint un paper rellevant. Sobretot, en aquells sectors on no es puguin generar grups de treball petits, com la fixació d'objectius globals d'emissions o l'ajuda tècnico-financera adreçada als països més vulnerables. La història ens ha ensenyat que la lluita contra el canvi climàtic i els avenços cap una economia verda, no provenen de grans acords internacionals, que la majoria de vegades acaben en intercanvis geopolítics, sinó de la cooperació local i sectorial. A la COP27 és important no patir una desmoralització per les més que evidents fractures diplomàtiques. Els activistes haurien de posar el focus, argumenten els autors, en aquelles negociacions que es duen a terme en paral·lel i que estan, ja avui en dia, canviant el planeta.

Teresa de Fortuny & Xavier Bohigas Incidencia del sector militar en la emergencia mediambiental

Els autors volen posar de manifest que el sector militar mundial contribueix de manera significativa a l'emergència climàtica, tant per l'enorme volum d'emissions de gasos d'efecte hivernacle (GEH) com per la contaminació mediambiental. Tot i això, el sector militar no està sotmès a cap tipus de regulació, control o restricció dirigits a reduir-ne l'impacte mediambiental. En efecte, les operacions militars contamineixen els ecosistemes terrestres i aquàtics amb substàncies tòxiques o materials perillosos, consumeixen ingents quantitats de combustibles fòssils en avions, vaixells i vehicles terrestres i són responsables de la desforestació i de la pèrdua de biodiversitat. Les mines i bombes sense esclatar inhabiliten les terres per a usos agropecuaris i constitueixen un perill permanent per a la població. D'altra banda, la producció, emmagatzematge, transport i eliminació d'armes biològiques, químiques i nuclears són factors potencials d'agressions mediambientals. Dins d'aquest context, l'aspecte que s'ha avaluat més detalladament és el de les emissions GEH. Les activitats militars, tot i ser altament contaminants, no han de comunicar les seves emissions GEH a les Nacions Unides. Al Protocol de Kyoto del 1997, tant les dades sobre emissions militars com la seva possible reducció van quedar fora de l'Acord. Els Estats Units hi van insistir molt, al·legant qüestions de seguretat nacional. L'Acord de París del 2015 va suprimir l'exempció de Kyoto, però permet que la informació relativa a emissions militars sigui voluntària i deixa la reducció de les emissions militars al criteri de cada país. Per tant, la informació sobre emissions sovint no està inclosa. Fins i tot quan ho està, les dades sobre emissions GEH militars són sovint incomplets. La informació deficient és la norma. Les forces armades també són grans consumidores d'energia fòssil i, per tant, són grans contribuïdores a l'emergència climàtica. Quan les forces armades informen sobre les emissions, habitualment proporcionen dades únicament sobre el consum energètic de bases militars i el combustible d'avions, vaixells i vehicles terrestres. Els autors conclouen que la tendència global és que la despesa militar augmenti els propers anys. En el cas concret de l'OTAN, hi ha un acord d'incrementar la despesa militar fins al 2% del PIB dels seus membres. Tant aquest augment de despesa com els programes de modernització tecnològica i les operacions militars de l'OTAN o de la UE fora d'Europa són potenciadors d'un increment d'emissions. Qualsevol nova operació militar generarà noves emissions de GEH. Cal doncs incorporar el sector militar al còmput de les emissions de GEH i també regular i controlar les activitats del sector militar per reduir significativament les agressions mediambientals.

Innovació, ciència i tecnologia

Markéta Gregorová The Commission's gross violation of privacy — endangering encryption

La UE ha aprovat una nova regulació que segons l'autora, diputada al Parlament Europeu, posa en l'encryptació. Aquesta nova normativa, pretén lluitar contra els abusos sexuals en línia a menors, exigirà a les plataformes d'Internet -incloses les aplicacions de missatgeria

encriptada d'extrem a extrem, com Signal i WhatsApp- que detectin, denunciïn i eliminin les imatges d'abusos sexuals a menors que es comparteixin en les seves plataformes. Això significa que per fer-ho, les plataformes haurien d'escanejar automàticament tots els missatges. Gregorová afirma que això no només és una violació flagrant de la privadesa, sinó que no hi ha proves de que existeix la tecnologia per fer-ho de forma eficaç i segura, sense soscar la seguretat que proporciona el xifrat d'extrem a extrem. I encara que la proposta de normativa té bones intencions, tindrà com a resultat el debilitament del xifrat i la pèrdua de seguretat d'Internet. Aquesta situació podria ser perillosa degut a la guerra d'Ucraïna. Després de la invasió de Putin, les aplicacions de missatgeria segura van dominar les llistes de descàrregues, ja que els ucraïnesos van començar a descarregar serveis de missatgeria xifrats d'extrem a extrem per comunicar-se amb els seus amics i familiars en privat. Així mateix, la pròpia Comissió Europea ha sol·licitat el seu personal que utilitzi Signal per protegir les seves comunicacions. I amb un govern rus cada vegada més agressiu i imprevisible, debilitar l'encriptació podria ser catastròfic per a la seguretat de la UE.

Fabrice Epelboin Comment l'intelligence artificielle pourrait bien tout changer à notre manière d'utiliser Internet

En aquesta entrevista, l'autor destaca que l'única branca de la IA que dona resultats industrials és el "deep learning" que ja és a tot arreu de la vida quotidiana digital. El seu principi és observar una quantitat ingent de dades i identificar ocurrencies, iteracions o correlacions. A partir d'aquí, intentarà anticipar l'estat d'un sistema, sovint un individu, a partir del passat i del que també han fet els altres. El que ofereix la IA avui és intentar anticipar l'evolució d'un sistema, predir el futur. En oferir contingut nou, pretén anticipar el que és probable que mantingui l'individu a la seva xarxa. Òbviament, la publicitat és l'ús dominant de la IA. Si sóc capaç d'anticipar-me als desitjos dels usuaris d'Internet, tinc moltes possibilitats de tenir un anunciant. No és l'única tècnica en publicitat, però és molt efectiva. Pel que fa a la possibilitat d'haver de tornar a aprendre a utilitzar Internet, l'autor considera que no serà necessari de cap de les maneres atès que ja estem en un món completament poblat d'IA. Serà més aviat la IA qui aprendrà a utilitzar-nos. La intel·ligència artificial no és la part de la interfície amb l'usuari. És el camí que utilitzem, a partir d'una gran quantitat de dades, per entendre alguna cosa. Pel que fa als avantatges econòmics i tècnics de la IA a Internet, l'autor assenyala que a Internet com en altres llocs, hi ha aquesta capacitat de predir el futur. Per exemple, en medicina, amb la IA, una radiografia de mama és capaç de veure si hi ha risc de càncer. La IA analitza milions de raigs X que han estat analitzats pels radiòlegs. Així estableix un diagnòstic basat en milions de mapes. Funciona molt bé i dona una idea de què es pot fer en aquest sector. Poder, gràcies a les dades mèdiques, anticipar l'evolució de l'estat de salut. L'impacte econòmic és fenomenal i hi ha multitud de camps d'aplicació inclòs Internet. Finalment, respecte del futur de la IA a Internet, afirma que continuarà estenent-se. Després hi haurà el marc legal que es posarà en marxa. Avui, les discussions amb el legislador per emmarcar tot això només estan a l'inici. Però és un tema complex perquè el propi legislador no entén aquesta IA. Al seu entendre és missió impossible redactar una llei que reguli l'ús d'una tecnologia mal entesa.

Marco Fellous-Asiani Could energy efficiency be quantum computers' greatest strength yet?

Els ordinadors quàntics han estat notícia recentment per ser capaços de solucionar en poques hores problemes que els super ordinadors actuals trigarien anys. Les seves aplicacions pràctiques són moltes nombroses: des de la fabricació de medicaments, fins a la resolució de problemes complexos. És a dir, tenen bàsicament una funció de recerca. Això no obstant, els super ordinadors estan tenint problemes amb el seu consum d'energia, quelcom que podria limitar les seves capacitats computacionals. Alguns experts argumenten que això és un altre punt a favor dels ordinadors quàntics, tot i que la seva fabricació també implica molta energia i dècades de recerca. Una cosa més raonable, assenyala l'autor, seria crear ordinadors quàntics menys poderosos que poguessin solucionar els problemes de la mateixa manera que els super ordinadors, però consumint molta menys energia. Per saber on poden aportar un avantatge competitiu els ordinadors quàntics cal conèixer les lleis d'acord amb les quals actuen. Aquests ordinadors manipulen sistemes físics anomenats "qubits" per realitzar els seus càlculs. Aquest *qubit* pot estar en posició 1, posició 0 o en superposició, és a dir, al mateix temps a 0 i a 1. En resum, l'ordinador implementa algorismes que poden realitzar càlculs sobre diferents nombres al mateix temps. El repte d'aquests ordinadors és aïllar als *qubits* per tal de que l'observador extern no destrueixi la superposició. Per aïllar a aquests elements es necessita molt energia, ja que les operacions s'han de fer a uns 273 graus negatius. Aquesta temperatura requereix moltíssima energia i aquesta és la paradoxa: com més precisa volem una operació, més costosa és. L'autor considera però que hi ha esperança, com a mínim des d'un punt de vista teòric, ja que el nombre d'operacions quàntiques es menor al de les clàssiques. Així, encara que sigui necessària més energia, no fan falta tantes computacions.

Stephanie Burt Is the Multiverse Where Originality Goes to Die?

La idea del multivers no és nova. Ja existeix com a mínim des de 1941, quan Borges publicà el seu famós conte "El jardín de los caminos que se bifurcan". Durant tot el segle vint hi ha hagut multitud de ficcions que aborden el tema, des de Rick i Morty fins a *Star Trek*. Recentment, també *Avengers: Endgame* ha abordat la idea del multivers. La presència del multivers al cinema ha augmentat exponencialment durant els darrers anys. Davant d'aquest fet, Stephanie Burt es pregunta a *The New Yorker*, si aquesta tendència és positiva per l'originalitat o, per el contrari, estableix un nou model de narració mainstream. Els principis del multivers, explica, l'autora, es remunten a Giordano Bruno i el Renaixement, però tenen un ressorgiment amb el descobriment dels principis quàntics i els experiments d'Erwin Schrödinger. La idea principal és que existeixen altres realitats on s'han pres decisions diferents. A *The Man in the High Castle*, per exemple, s'explora la possibilitat que els nazis haguessin guanyat la Segona Guerra Mundial. Després, han aparegut moltíssimes pel·lícules, còmics i llibres, arribant fins a l'actual moment de "marvelització" del cinema i assentament dels multiversos. Una de les possibles explicacions per aquesta presència omnipresent dels multiversos, és l'existència de diverses identitats dins nostre, assenyala l'autora. El multivers, però, no pot ser per sempre infinit.

Necessitem un punt de referència i, per molt que ens vulguem convèncer de les immenses oportunitats i camins que tenim, hem de retornar a la nostra vida.

Jie Gao What the 20th Party Congress Report Tells Us About China's AI Ambitions

L'autor destaca que al 20è Congrés del Partit, el secretari general Xi Jinping va pronunciar un llarg discurs en què es descriu la seva visió per a la propera dècada i que, en comparació amb el seu informe de fa cinc anys, Xi va dedicar tota una secció al desenvolupament tecnològic i a la gestió del talent. Entre les 15 seccions de l'informe, cinc d'elles incorporen la tecnologia, incloent seccions sobre les noves missions del PCC, desenvolupament econòmic, ciència i tecnologia i estratègia educativa, seguretat interna, i militar i de defensa. Sobre la direcció del desenvolupament, Xi abandona el sistema orientat al mercat per a les innovacions tecnològiques, que va proposar el 2017 i ordena a la comunitat científica que compleixi les demandes estratègiques nacionals. Això implica esforços governamentals potencialment més consolidats per guiar –si no fer complir– els investigadors xinesos a treballar en projectes que Beijing considera com a prioritats. A partir de documents anteriors, aquests projectes en l'àmbit de la IA solen incloure les tecnologies subjacents per a dispositius electrònics bàsics, xips genèrics de gamma alta i programari bàsic, que són problemes crònics de coll d'ampolla per a la Xina. Per aconseguir l'autosuficiència tecnològica, Xi considera que els talents constitueixen el recurs principal. A més de fomentar talents brillants a casa mitjançant una millor educació, la Xina també augmentarà els seus esforços per atraure talent de l'estranger. La Xina ja ha desenvolupat una sèrie de programes, com el programa insígnia *Thousand Talents Program* llançat el 2008 per importar investigadors i enginyers estrangers. El PCC també reconeix la importància de la cooperació internacional per avançar en la recerca i el desenvolupament (R+D), ja que Xi proposa ampliar els intercanvis científics i tecnològics i la cooperació amb altres països. De fet, malgrat el malestar geopolític, la Xina i els Estats Units han generat la major quantitat de col·laboracions transnacionals en publicacions d'IA entre el 2010 i el 2021, gairebé tres vegades més que entre els Estats Units i el Regne Unit, la segona parella més productiva. Altres mesures per facilitar el desenvolupament tecnològic de la Xina que Xi esmenta a l'informe inclouen l'enfortiment de la protecció de la propietat intel·lectual, l'establiment de centres d'innovació científica, la diversificació de les fonts d'inversió, la reforma dels mecanismes d'assignació de fons i la millora del lideratge del sector privat en R+D. En definitiva, l'informe del 20è Congrés del Partit és essencial per entendre l'enfocament polític del PCC en els propers cinc o deu anys. Una mirada atenta a l'informe en comparació amb la versió anterior reflecteix la confiança de Xi en el paper crític de la tecnologia per impulsar el desenvolupament de la Xina i aconseguir el gran rejuveniment de la nació xinesa. Com a tecnologia emergent prometedora, la IA ha rebut una atenció important del PCC. Aquest informe continua aquesta tendència i promet més esforços per aconseguir avenços en tecnologies bàsiques amb talents d'alta qualitat mitjançant un suport estatal coordinat davant la contenció liderada pels Estats Units. A més, aquest informe també implica la integració de la IA de l'exèrcit a les seves capacitats militars d'una manera més pràctica.

... I també recomanem

David A. Graham The Divided States of America

Ernesto Samper L'avenir progressiste de la Colombie

Tomislav Marković The cult of Putin in Serbia reflects a nation that has still not dealt with its past

Karin Pettersson The reality of Sweden's far-right future

Revista CTXT Una decisión trans-cendente

Leo Lewis 'Degrowth' — Marxism is back for the modern age

Patrick E. Shea The whole world is facing a debt crisis - but richer countries can afford to stop it

Michael Davies-Venn Global environmental governance: reform urgent

Helena Horton Europe's climate warming at twice rate of global average

Sarah Manavis We deserve better than the Metaverse